

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Työllisyys ja toimivat markkinat -osasto
Erityisasiantuntija Jyri Oksanen

Muistio
30.3.2023

Valtioneuvoston asetus kaupparekisteristä

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kaupparekisterilain (564/2023) nojalla ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetus kaupparekisteristä. Asetuksella täsmennettäisiin uuden kaupparekisterilain sääntelyä koskien kaupparekisterin ylläpitoa, tietojen luovuttamista, rekisteriin merkittäviä tietoja, kaupparekisteri-ilmoituksen tekemisen tapaa sekä kaupparekisteri-ilmoituksella sen perusteesta annettavia tietoja ja liitteitä.

Keskeisenä muutoksena nykytilaan olisi ensinnäkin se, että jatkossa ilmoitusvelvolliskohtaisista rekisterimerkinnöistä säädettäisiin pääasiallisesti asetuksella. Toisena keskeisenä muutoksena on tiettyjen oikeushenkilöiden osalta se, että sähköisesti annettuun muutosilmoitukseen ei enää liitetäisi kaupparekisteri-ilmoituksen perusteena olevaa asiakirjaa rekisteriin merkittävän henkilön valinnasta, vaan rekisteri-ilmoituksella annettaisiin vain tietyt tiedot valintaa koskien. Tältä valmistaudutaan vastuuhenkilöitä koskevien rekisterimerkintöjen automatisointiin.

Kaupparekisterilaki ja valtioneuvoston asetus kaupparekisteristä muodostaisivat kokonaisuuden, joten asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kaupparekisterilain kanssa 1 päivänä kesäkuuta 2023.

1. ASIAN TAUSTA JA ASETUKSENANTOVALTUUS

Hallitus antoi eduskunnalle hallituksen esityksen [HE 244/2022](#) uudeksi kaupparekisterilaksi ja elinkeinotoimintalaksi sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi 27.10.2022. Eduskunta on antanut hallituksen esitykseen vastauksen 320/2022 vp ja Tasavallan Presidentti on 23.3.2022 vahvistanut esitykseen liittyvät lait, jotka tulevat pääsääntöisesti voimaan 1.6.2023. Uudella kaupparekisterilailla, jäljempänä *kaupparekisterilaki*, kumotaan voimassa olevan kaupparekisterilaki [129/1979](#), jäljempänä *vanha kaupparekisterilaki*. Vanhan kaupparekisterilain 31 §:n nojalla annettu kaupparekisteriasetus [208/1979](#), jäljempänä *vanha kaupparekisteriasetus*, kumoutuu samalla, kun vanha kaupparekisterilaki kumotaan. Kaupparekisterilaki sisältää useita asetuksenantovaltuussäännöksiä, joiden nojalla annettaisiin uusi valtioneuvoston asetus kaupparekisteristä, jäljempänä *kaupparekisteriasetus*, jota tämä muistio koskee.

Elinkeinotoimintalailla tarkoitetaan eduskunnan vastaukseen 320/2022 sisältyvää ja Tasavallan Presidentin vahvistamaa uutta elinkeinotoimintalakia (565/2023), jolla kumotaan *laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta* (122/1919) 1.6.2023.

Kaupparekisterin ylläpito

Kaupparekisterilain 1 §:ssä säädetään kaupparekisterin tarkoituksesta ja ylläpidosta. Sen 2 momentin mukaan rekisteriviranomainen tekee merkintöjä kaupparekisteriin siten kuin tässä tai muussa laissa säädetään. Rekisteriviranomainen pitää tietojärjestelmässään julkista diaaria kaupparekisteriin saapuvista ilmoituksista, hakemuksista ja tiedonannoista sekä asiakirjakansiota ilmoitusvelvollista koskevista asiakirjoista. Asianhallinnasta säädetään lisäksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019) ja arkistolaissa (831/1994). Pykälän 3 momentissa olevan asetuksenantovaltuutuksen nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kaupparekiste-

rin ylläpidosta, merkintöjen tekemisen tavasta sekä avustavista merkinnöistä tai luetteloista. Lisäksi teknisistä seikoista voidaan 3 momentin nojalla määrätä rekisteriviranomaisen päätöksellä.

Kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentin säännöskohtaisten perusteluiden mukaan säännökset voisivat koskea esimerkiksi diaarin tehtäviä merkintöjä, merkintöjen tekemisessä noudatettavaa järjestystä tai varsinaisen rekisterimerkinnän yhteyteen tehtäviä avustavia merkintöjä, kuten päivämäärää koskeva merkintä, sekä asiakirjakansion tarkempaa sisältöä. Avustavasta luettelosta esimerkkinä on rekisteriviranomaisen ylläpitämä hakemisto toiminimistä. Rekisteriviranomainen voisi omalla päätöksellään määrätä rekisteriinpittoon liittyvistä teknisistä seikoista. Tämä vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain valtuutusta. Useat kaupparekisteri-ilmoituksia ja -merkintöjä koskevat yksityiskohtat ovat luonteeltaan teknisiä ja voivat vain välillisesti koskea elinkeinonharjoittajan oikeuden tai velvollisuuden sisältöä. Teknisiä yksityiskohtia ovat esimerkiksi ilmoituslomakkeen muotoa, sähköisen ilmoituksen tekniikkaa ja rekisterimerkinnän ilmaisutapoja koskevat asiat.

Kaupparekisteritietojen julkisuus ja tietojen luovutus

Kaupparekisterilain 2 §:ssä säädetään kaupparekisterin julkisuudesta ja tietojen luovuttamisesta. Sen 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada kaupparekisterin merkinnöistä ja rekisteriviranomaisen hallussa olevista asiakirjoista tietoja, otteita ja todistuksia. Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), jäljempänä *julkisuuslaki*, 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriviranomainen saa luovuttaa tiedon luonnollisen henkilön nimestä, syntymäajasta, kansalaisuudesta, kotikunnasta ja ulkomailla asuvan asuinmaasta tulosteena, teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla taikka muutoin luovuttaa tai saattaa tiedot yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta. Pykälän 2 ja 3 momentissa säädetään henkilötunnuksen tunnusosan, ulkomailla asuvan henkilön kotiosoitteen sekä tosiasiallista edunsaajaa koskevien tietojen luovuttamisen erityisistä edellytyksistä.

Kaupparekisterilain 2 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteritietojen luovuttamisesta sekä otteiden ja jäljennösten antamisesta noudatettavasta menettelystä. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan valtioneuvoston asetuksella ei olisi mahdollista poiketa rekisteritietojen julkisuudesta, mutta tietojen luovuttamisesta noudatettavasta menettelystä voitaisiin säätää asetuksella. Asetuksessa voitaisiin tarvittaessa säätää esimerkiksi tosiasiallista edunsaajaa koskevan tiedon luovutuksensaajan tunnistamisesta lakia yksityiskohtaisemmin. Samoin olisi mahdollista antaa tarkempia säännöksiä luovutettavien otteiden ja jäljennösten osalta esimerkiksi asiakirjojen sähköisestä muodosta tai asiakirjoista, jotka eivät olisi saatavilla sähköisessä muodossa.

Kaupparekisteriin merkittävät tiedot

Kaupparekisterilain 4 §:ssä säädetään kaupparekisteriin merkittävistä tiedoista. Pykälän 1 momentissa luetellaan 3 §:n mukaisista ilmoitusvelvollisista rekisteriin merkittävät tiedot. Tällaisia tietoja ovat luettelon 1 - 3 kohdan toiminimi ja mahdolliset aputoiminimi ja toiminimen erikieliset ilmaukset, kotipaikka sekä toimiala tai tarkoitus. Luettelon 4 kohdan mukaan rekisteriin merkitään myös elinkeinotoimintaa harjoittavan luonnollisen henkilön ja tarvittaessa prokuristin henkilötiedot. Pykälän 1 momentissa tarkoitettut tiedot siis rekisteröidään aina kaupparekisteriin. Pykälän 2 momentti sisältää luettelon niistä tiedoista, jotka merkitään rekisteriin soveltuvien osin. Säännös koskee oikeushenkilöksi katsottavia yrityksiä ja yhteisöjä eikä siis yksityistä elinkeinonharjoittajaa. Käytännössä rekisteriin merkittävät tiedot ovat eri yritysmuodoissa samantyyppisiä, mutta vaihtelevat yksityiskohdissaan yritys- tai yhteisömuodon mukaan. Tarkoituksena on säännellä lakitasolla yleisesti rekisteriin merkittäviä tiedoista. Lisäksi sovellettavaksi tulee yritysmuotokohtainen sääntely.

Kaupparekisterilain 4 §:n 3 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen yhteystiedoiksi rekisteriviranomainen merkitsee yritys- ja yhteisötunnusrekisteriin talletetut tiedot. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kunkin 3 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisen yritys- tai yhteisömuodon osalta kaupparekisteriin merkittävistä tiedoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan henkilötietoja lukuun ottamatta säätää myös muiden kuin 1 ja 2 momentissa tai muualla laissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin, jos merkinnät ovat tarpeellisia ottaen huomioon ilmoitusvelvollisen erityispiirteet.

Kaupparekisterilain 4 §:n 3 momentin säännöskohtaisten perustelujen mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kunkin 3 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisen yritys- tai yhteisömuodon osalta kaupparekisteriin merkittävistä tiedoista ottaen huomioon esimerkiksi sen, että 2 momentissa tarkoitettuja tietoja merkitään rekisteriin vain soveltuvin osin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan 3 momentin nojalla säätää myös muiden kuin 1-2 momentissa tai muualla laissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin, jos merkinnät ovat tarpeellisia ottaen huomioon ilmoitusvelvollisen erityispiirteet. Vanhassa kaupparekisterilaissa kustakin rekisteriin merkittävästä yritys- ja yhteisömuodosta perustamisilmoituksella ilmoitettavista tiedoista säädettiin omassa pykälässään. Sen lisäksi rekisteriin merkittävistä tiedoista säädetään muun muassa eri yritys- ja yhteisömuodoista annetuissa erityislaeissa, kuten osakeyhtiölaissa (624/2016) ja avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetussa laissa (389/1988) sekä kaupparekisteriasetuksessa. Esimerkiksi osakeyhtiölaki sisältää suuren määrän erilaisten yhtiöoikeudellisten toimien rekisteröintiin liittyviä säännöksiä. Vanhan kaupparekisterilain eri yritys- ja yhteisömuotojen perusilmoituksella annettavia tietoja koskevat säännökset ovat muotoutuneet sen mukaisiksi, että kaupparekisterille on ilmoitettava sellaiset tiedot, joita perustietojen ja erityislainsäädännössä edellytettujen tietojen lisäksi kunkin yritys- ja yhteisömuodon erityispiirteet, rekisteriviranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitaminen ja kaupparekisterin tarkoitus edellyttävät. Kaupparekisterilain kanssa samaan aikaan voimaan tulevan asetuksen säännökset vastaisivat pääsääntöisesti vanhan kaupparekisterilain yritys- ja yhteisömuotokohtaisia säännöksiä kaupparekisteriin merkittävistä tiedoista, mutta sitä muutettaisiin tarpeen mukaan. Pääsääntöisesti asetuksella voitaisiin myös jatkossa säätää tarvittavista muutoksista kaupparekisteriin tehtävistä sellaisista merkinnöistä, joita ei ole lueteltu kaupparekisterilain 4 §:n 1 ja 2 momentissa tai muuallakaan laissa, ellei kyse ole siinä määrin merkittävästä ja laajasta muutoksesta, että merkinnän perusteesta olisi syytä säätää laissa. Tällainen rekisterimerkintä voisi perustua myös direktiiveistä johtuvista vaatimuksista. Asetuksella ei kuitenkaan voitaisi säätää henkilötietojen merkitsemisestä kaupparekisteriin laissa säädettyä laajemmin. Rekisteriin merkittävistä henkilötiedoista säädetään kaupparekisterilain 7 §:ssä.

Kaupparekisteri-ilmoituksen tekeminen

Kaupparekisterilain 12 §:n säädetään ilmoituksen tekemisestä. Pykälän 1 momentin mukaan ilmoitusten tekemisestä säädetään yritys- ja yhteisötietolain 10 ja 11 §:ssä. Myös kaupparekisteriin tehtävää hakemusta tai kaupparekisteriin toimitettavaa täydennystä ja lisäselvitystä annettaessa sekä ilmoitettaessa tilinpäätös rekisteröitäväksi noudatetaan, mitä sähköisen asioinnin velvoittavuudesta ilmoitusvelvollisen osalta yritys- ja yhteisötietolaissa säädetään. Pykälän 2 momentissa, joka koskee niin sanottua oman eron ilmoittamista, säädetään siitä, että sen estämättä, mitä yritys- ja yhteisötietolain 14 §:ssä säädetään, jokainen, joka on eronnut kaupparekisteriin merkitystä asemastaan tai jonka rekisteriin merkitty tehtävä on lakannut, saa itse tehdä tästä ilmoituksen. Ilmoituksen saa tehdä myös paperisena.

Kaupparekisterilain 12 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisen tavasta. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan asetuksella voidaan säätää esimerkiksi ilmoituksen antamisesta tilanteessa, jossa ilmoitus koskee useampaa

ilmoitusvelvollista. Tällainen säännös on muun ohessa vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan osakeyhtiölain sulautumista koskevissa säännöksissä määrätyt yhtiöiden ilmoitukset rekisteriviranomaiselle on tehtävä vastaanottavan ja jokaisen sulautuvan yhtiön yhteisellä ilmoituksella, jollei osakeyhtiölaissa toisin säädetä.

Ilmoituksella tai hakemuksella annettavat tiedot ja siihen liitettävät asiakirjat

Kaupparekisterilain 13 §:ssä säädetään ilmoituksella tai hakemuksella annettavista tiedoista ja liitteistä. Kaupparekisterilain 13 §:n 1 momentin mukaan ilmoituksella tai hakemuksella on annettava tiedot ja siihen on liitettävä asiakirjat, joihin rekisteriin ilmoitettava seikka perustuu. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksella tai hakemuksella annettavista tiedoista ja liitteistä. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan lähtökohtaisesti esimerkiksi vastuuhenkilön valinnasta annetaan tarpeelliset tiedot ja valintaa osoittava asiakirja. Rekisteriin ilmoitettavat seikat perustuvat yleensä kaupparekisterilakiin tai oikeushenkilökohtaiseen sääntelyyn. Ilmoituksella annettavat tiedot ja liitteet voivat siksi vaihdella huomattavasti yritys- tai yhteisömuodosta ja ilmoiteltavasta asiasta riippuen, eikä niiden luetteleminen lakitasolla ole tarkoituksenmukaista. Asetuksella voitaisiin säätää myös niistä edellytyksistä, joita liitettävän asiakirjan tulee täyttää sen eheyden osoittamiseksi. Perustelujen mukaan vaikka ilmoituksen liitteistä ja tiedoista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, on kuitenkin syytä erikseen mainita asianajajista annetun lain (496/1958) 5 §, jossa säädetään siitä, että asianajajan toimen harjoittaminen osakeyhtiömuodossa edellyttää asianajoyhdistyksen lupaa. Vastaava koskee tällaisen yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamista. Rekisteriviranomaisen oikeus vaatia lupaa esitettäväksi ilmoituksella on katsottava perustuvan suoraan asianajajista annettuun lain 5 §:ään, ja kun lisäksi huomioidaan kaupparekisterilain 13 §:n 3 momentti, ei tästä lähtökohtaisesti olisi tarvetta säätää erikseen asetuksella. Velvollisuus tällaisen tai muun vastaavan luvan liittämiseen johtuisi kuitenkin myös asetuksen ehdotetusta 30 §:n 2 momentista.

Kaupparekisterilain 13 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan 1 momentista poiketen säätää siitä, ettei sähköisesti annettuun muutosilmoitukseen liitetä osakeyhtiön, osuuskunnan, asunto-osakeyhtiön, keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön tai ulkomaisen elinkeinoharjoittajan sivuliikkeen vastuuhenkilön valintaa koskevaa asiakirjaa, ellei rekisteriviranomainen sitä pyydä. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan jatkossa ilmoituksen liitteiden määrää on tarkoitus karsia nykyisestä liittyen erityisesti automaation käyttöönoton mahdollistamiseen kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyssä. Näin ollen asetuksella säädettäisiin kyseisten oikeushenkilöiden niistä vastuuhenkilöistä, joita koskeviin ilmoituksiin ei liitetä asiakirjoja. Käytännössä poikkeus asiakirjojen liittämiseen voisi koskea kaikkia 4 §:n 2 momentissa mainittuja vastuuhenkilöitä tai vain osaa niistä riippuen esimerkiksi järjestelmäteknisistä valmiuksista. Tällöin rekisterimerkintä perustuisi yksinomaan ilmoitusvelvollisen rekisteri-ilmoituksella ilmoittamiin tietoihin. Vaikka säännös liittyy automaation hyödyntämisen mahdollistamiseen, myös vastaavat manuaalisesti käsiteltävät ilmoitukset voitaisiin käsitellä pelkästään kaupparekisteri-ilmoituksella annettavien tietojen perusteella. Edellä mainitun menettelyn mahdollistaa osaltaan se, että ilmoittaja tunnustetaan vahvasti sähköisesti, jolloin väärinkäyttöihin liittyvä riski on vähäisempi. Rekisteriviranomainen voisi kuitenkin aina pyytää liitteet. Tämä mahdollisuus koskisi niin yksittäisiä ilmoituksia kuin asiaryhmää myös kokonaisuudessaan, jos ilmenisi, että ilmoituksiin tai ilmoitusten perusteena oleviin toimiin liittyisi merkittävästi virheitä, puutteita tai väärinkäytöksiä.

Asetuksen säännösten valtuusperuste

Asetuksen §	Kaupparekisterilain valtuusperuste
1 luku Kaupparekisterin ylläpito ja ilmoitusten tekeminen	
<i>1 § Diaari ilmoituksista, hakemuksista ja tiedonannoista</i>	1 § 3 mom.
<i>2 § Tietojen ilmoittaminen ja merkitseminen kaupparekisteriin</i>	1 § 3 mom. ja 13 § 1 mom., osit. informatiivinen
<i>3 § Jakautumista tai sulautumista koskevan ilmoituksen tekeminen</i>	12 § 3 mom.
<i>4 § Ilmoitusvelvollista koskeva asiakirjakansio</i>	1 § 3 mom.
<i>5 § Toiminimiä koskeva hakemisto</i>	1 § 3 mom.
2 luku Kaupparekisteriin tehtävät merkinnät sekä kaupparekisteri-ilmoituksella annettavat tiedot ja liitteet	
Yritys- ja yhteisökohtaiset merkinnät, tiedot ja liitteet	
<i>6 § Yksityinen elinkeinonharjoittaja</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>7 § Avoin yhtiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>8 § Kommandiittiyhtiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>9 § Osakeyhtiö, vakuutusosakeyhtiö ja keskinäinen vakuutusyhtiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>10 § Eurooppayhtiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>11 § Asunto-osakeyhtiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>12 § Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>13 § Osuuskunta</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>14 § Eurooppaosuuskunta</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>15 § Säästöpankki</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>16 § Hypoteekkiyhdistys</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>17 § Vakuutusyhdistys</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>18 § Asumisoikeusyhdistys</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>19 § Eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>20 § Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>21 § Valtion liikelaitos</i>	4 § 3 mom.
<i>22 § Aatteellinen yhdistys</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>23 § Säätiö</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
Muut merkinnät, tiedot ja liitteet	
<i>24 § Ilmoitusvelvollisen perustamissopimus tai muu vastaava asiakirja</i>	4 § 3 mom.
<i>25 § Yritysjärjestelyn perusteella tehtävät merkinnät sekä yritysjärjestelyä koskevalla ilmoituksella annettavat tiedot ja liitteet</i>	pääosin informatiivinen, 2 momentin valtuus 4 § 3 mom.
<i>26 § Tosiasialliset edunsaajat</i>	informatiivinen
<i>27 § Yhteystiedot</i>	informatiivinen
<i>28 § Aputoiminimi</i>	4 § 3 mom.
<i>29 § Oikeushenkilö vastuuhenkilönä</i>	4 § 3 mom.
<i>30 § Viranomaisen päätöksen liittäminen ilmoitukseen</i>	13 §. 1 mom.
<i>31 § Sivuliikkeen perustanutta ulkomaalaista elinkeinonharjoittajaa koskevat ilmoitukset</i>	13 §. 1 mom.
<i>32 § Selvitystilaa koskeva ilmoitus</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>33 § Prokuraa koskeva ilmoitus</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>34 § Edustajaa koskeva ilmoitus</i>	4 § 3 mom. ja 13 § 1 mom.
<i>35 § Vastuuhenkilön valintaa osoittavan asiakirjan liittämättä jättäminen</i>	13 § 2 mom.
<i>36 § Vastuuhenkilön valinnasta muutosilmoituksella ilmoitettavat tiedot</i>	13 § 1 mom.
3 luku Tietojen luovuttaminen kaupparekisteristä	
<i>37 § Kaupparekisteriin merkittyjen tietojen ja rekisteriviranomaisen hallussa olevien asiakirjojen luovuttaminen</i>	2 § 4 mom.
4 luku Voimaantulo	
<i>38 § Voimaantulo</i>	-

2. ASIAN VALMISTELU

Asetusluonnos on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä kaupparekisteriä ylläpitävän Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa.

Asetusluonnos on ollut lausuttavana lausuntopalvelussa 2.12.2022–20.1.2023. Lausuntoa on pyydetty Liikenne- ja viestintäministeriöltä, Maa- ja metsätalousministeriöltä, Oikeusministeriöltä, Opetus- ja kulttuuriministeriöltä, Sisäministeriöltä, Sosiaali- ja terveysministeriöltä, Valtiovarainministeriöltä, Digi- ja väestötietovirastolta, Finanssivalvonnalta, Maanmittauslaitokselta, Oikeusrekisterikeskukselta, Patentti- ja rekisterihallitukselta, Poliisihallitukselta, Tietosuojavaltuutetun toimistolta, Verohallinnolta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Finanssiala ry:ltä, Keskuskauppakamarilta, Osuustoimintakeskus Pellervo ry:ltä, Perheyritysten liitto ry:ltä, Suomen Asianajajaliittoa, Suomen Kiinteistöliitto ry:ltä, Suomen taloushallinto ry:ltä, Suomen tilintarkastajat ry:ltä ja Suomen yrittäjät ry:ltä.

Lausunnon antoivat sisäministeriö, Maanmittauslaitos, Poliisihallitus, Verohallinto, Finanssiala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen Asianajajaliitto ja Suomen kiinteistöliitto. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa. Myös liikenne- ja viestintäministeriö on lausunnossaan ilmoittanut, ettei sillä jo kaupparekisterilakiluonnokseen antamansa lausunnon VN/5810/2022 lisäksi ole erillistä lausuttavaa.

Asetusluonnos on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Tämän asetuksen valmisteluasiakirjat ovat valtioneuvoston hankeikkunan julkisessa palvelussa osoitteessa <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM083:00/2022> tunnuksella TEM083:00/2022.

3. NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI

Vanhan kaupparekisterilain 31 §:n 1 momentin mukaan tarkemmat säännökset ilmoituksiin liitettävistä selvityksistä, rekisteristä ja sen pitämisestä, rekisteriotteiden ja jäljennösten antamisesta samoin kuin muut säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Saman pykälän 2 momentin mukaan rekisterinpitoon liittyvistä teknisistä seikoista, kuten ilmoituksen tekemisen tavasta ja rekisterimerkintöjen julkaisemisen muodosta, voidaan määrätä rekisteriviranomaisen päätöksellä.

Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa on yhteensä 36 voimassa olevaa pykälää. Ensimmäisissä seitsemässä pykälässä säädetään ilmoituksen tekemisestä (1 §), kaupparekisterin ylläpidosta (2 §), rekisterimerkinnän tekemisen edellytyksistä ja kuuluttamisesta (3 ja 4 §), aputoiminimen, prokuran ja yritysjärjestelyn merkitsemisestä (5 §), toiminimiä koskevasta luettelosta (6 §) sekä asiakirjavihkosta (7 §). Asetuksen 7 a–18 § sisältävät säännöksiä eri yritys- ja yhteisömuotojen perusilmoituksen liitteistä. Muutosilmoituksen liitteistä säädetään asetuksen 19 §:ssä, sähköisessä ilmoitusmenettelyssä annettavista liitteistä 19 a §:ssä sekä yritysjärjestelyjen ilmoittamisesta 20 §:ssä.

Vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 a §:ssä säädetään eurooppayhtiötä ja 20 b §:ssä eurooppa-osuuskuntaa koskevasta ilmoituksesta ja sen liitteistä. Asetuksen 20 c §:ssä säädetään rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin koskevien ilmoitusten liitteiden kielestä ja 20 d §:ssä rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskeviin ilmoituksiin liitettävistä selvityksistä. Asetuksen seuraavissa pykälissä säädetään

osuuskuntaa koskeva yritysjärjestelyn ilmoittamisesta (21 §), sivuliikkeen Suomeen perustaneen ulkomaisen elinkeinonharjoittajan ilmoituksen liitteiden kielestä ja ilmoitukseen liitettävistä selvityksistä (21 a §), muiden kuin perustamis- ja muutosilmoitusten liitteistä (22 §), selvitystilaa koskevasta ilmoituksesta (23 §), prokuran ja edustajan ilmoittamisesta sekä elinkeinotoimintaa koskevan luvan liittämistä (24 §) sekä rekisteriviranomaisen oikeudesta vaatia myös muuta selvitystä kuin, josta on nimenomaisesti säädetty (25 §). Rekisteritietojen antamisesta säädetään asetuksen 29 §:ssä.

Vanha kaupparekisteriasetus on tullut voimaan samanaikaisesti vanhan kaupparekisterilain kanssa 1 päivänä maaliskuuta 1979. Asetukseen on vuosien varrella tehty noin kaksikymmentä muutosta ja se on jossain määrin hajanainen. Asetus sisältää myös joitain aineellisia säännöksiä asioista, joista säädetään myös vanhassa kaupparekisterilaissa tai muussa laissa, mutta varsinaisia ristiriitaisuuksia lain ja asetuksen välillä ei ole. Esimerkiksi rekisterimerkinnän tekemisen edellytyksistä ja keskeisistä rekisterin ylläpitoa koskevista seikoista olisi syytä säätää jatkossa laintasoisesti täsmentäen tällaista sääntelyä asetuksella. Ilmoituksen liitteissä käytettävästä kielestä olisi syytä säätää jatkossa vain laissa.

Vanha kaupparekisteriasetus kumoutuu 1.6.2023, kun sen valtuutusperusteena olevan vanha kaupparekisterilaki kumotaan uudella kaupparekisterilailla. Näin ollen on tarve antaa kaupparekisteriasetus kaupparekisterilain valtuussäännösten nojalla.

4. KESKEISET EHDOTUKSET

Kaupparekisteriasetus jakautuisi neljään lukuun, siten että ensimmäisessä luvussa säädettäisiin kaupparekisterin ylläpidosta ja ilmoitusten tekemisestä, toisessa luvussa kaupparekisteriin tehtävistä merkinnöistä sekä kaupparekisteri-ilmoituksella annettavista tiedoista ja liitteistä, kolmannessa luvussa tietojen luovuttamisesta kaupparekisteristä sekä neljännessä asetuksen voimaantulosta.

Kaupparekisteriasetuksessa olisi kaksi merkittävää muutosta suhteessa vanhaan kaupparekisteriasetukseen. Ensinnäkin yritys- ja yhteisömuotoikohtaisista merkinnöistä säädettäisiin jatkossa kaupparekisterilain sijaan asetuksessa. On kuitenkin huomattava, että tietyistä merkinnöistä säädettäisiin edelleen vain kaupparekisterilaissa tai muussa lainsäädännössä, eikä asetuksessa rekisteriin merkittävistä tiedoista säädettävä ole tarkoitettu tyhjentyväksi. Asetuksella voidaan kaupparekisterilain 4 §:n 3 momentin valtuussäännöksen nojalla säätää myös muiden kuin saman pykälän 1 ja 2 momentissa tai muualla laissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin, jos merkinnät ovat tarpeellisia ottaen huomioon ilmoitusvelvollisen erityispiirteet. Tämä tuo joustavuutta uusien rekisterimerkintöjen lisäämiseen. Asetuksella säätämisen mahdollisuus ei kuitenkaan koske kaupparekisterilain 7 §:n tarkoitettuja henkilötietoja. Samassa pykälässä, jossa säädetään ilmoitusvelvollista koskevista perustamisilmoituksella ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä tiedoista, säädetään myös liitteistä ja muista selvityksistä, joita rekisteri-ilmoituksen perusteesta tulee antaa. Osittain liitteistä ja selvityksistä säädettäisiin vain tiettyjä rekisteriin merkittäviä tietoja koskevissa erillisissä säännöksissä, jotka soveltuvat käytännössä kaikkiin ilmoitusvelvollisiin ilman, että asiaa on erikseen mainittu ilmoitusvelvollista koskevassa säännöksessä. Muutosilmoituksella on ilmoitettava muutoksista rekisteriin merkittyihin tietoihin tai jos perustamisilmoituksella ilmoitettavaa tietoa ei ole lainkaan merkitty rekisteriin.

Toinen merkittävä muutos aikaisempaan on, että asetuksella säädettäisiin niistä ilmoituksista, joihin jatkossa ei liitettäisi merkinnän perusteena olevaa asiakirjaa, jos muutosilmoitus on annettu sähköisesti. Tällaiset ilmoitukset koskevat vastuuhenkilöön rekisteriin merkitsemistä. Kyseeseen voi

kaupparekisterilain 13 §:n 2 momentin valtuussäännöksen tulla nojalla osakeyhtiön, osuuskunnan, asunto-osakeyhtiön, keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön sekä Suomeen sivuliikkeen perustaneen ulkomaisen elinkeinoharjoittajan vastuuhenkilö. Asetuksessa säädettäisiin kuitenkin tietyistä tiedoista, joita vastuuhenkilön rekisteröintiä koskevan ilmoituksen tulisi sisältää. Tällaisia tietoja olisivat muun muassa tieto päätöksentekijästä sekä päätöspäivämäärästä. Lisäksi tulisi antaa selvitys eräistä muista päätökseen liittyvistä seikoista. Näitä tietoja ei rekisteröitäisi, mutta ne olisivat osa ilmoitusvelvollista koskevaa asiakirjakansiota vastaavasti kuin päätöspöytäkirja.

Kaupparekisterilakiluonnos sisälsi vielä lausuntokierrosvaiheessa automaation käyttöönotto kaupparekisterissä koskevan §:n, joka olisi koskenut erityisesti vastuuhenkilöiden rekisteriin merkitsemistä. Ottaen kuitenkin huomioon eduskunnan käsittelyssä samanaikaisesti ollut automaattista päätöksentekoa koskeva yleislakiesitys, kaupparekisterilain osalta luovuttiin ainakin toistaiseksi esittämästä erityissääntelyä. Liitteettömyyden on kuitenkin tarkoitus mahdollistaa automaation käyttöönotto, koska käsittelyyn ei enää kuuluisi liitteenä olevan asiakirjan tarkastelu. On kuitenkin huomattava, että liitteettömyyttä voidaan käyttää myös manuaalisesti käsiteltävissä ilmoituksissa.

Kaupparekisteriasetuksen sijaan perussääntely diaarista ja asiakirjakansiosta on jatkossa kaupparekisterilaissa, jota täydennettäisiin kaupparekisteriasetuksella. Kaupparekisteriasetuksessa ei jatkossa myöskään säädettäisi siitä, että ilmoitetut tiedot on merkittävä rekisteriin, jos merkinnän tekemiselle ei ole estettä. Tästä rekisteriviranomaisen harkintavaltaa rajaavasta asiasta säädetään kaupparekisterilaissa. Samoin kaupparekisteriasetuksella ei enää säädettäisi poikkeuksista kieltä koskeviin vaatimuksiin, vaan ilmoituksissa käytettävästä kielestä säädetään jatkossa vain kaupparekisterilaissa. Kaupparekisterilaissa säädetään siitä, että asiakirjat tulee toimittaa suomen- tai ruotsinkielellä, mutta ilmoitusvelvollinen voi vapaaehtoisesti toimittaa myös muunkielisiä asiakirjoja.

5. PÄÄASIALLISET VAIKUTUKSET

Suhteessa vanhaan kaupparekisteriasetukseen kaupparekisteriasetuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia yrityksiin, rekisteriviranomaiseen, muihin viranomaisiin tai rekisteritietojen käyttäjiin, koska pääasialliset vaikutukset johtuvat kaupparekisterilaista ja niitä on käsitelty kaupparekisterilakia koskevassa hallituksen esityksessä. Koska yritys- ja yhteisökohtaisista rekisterimerkinnöistä säädettäisiin jatkossa pääasiallisesti asetuksella, helpottaisi ja nopeuttaisi tämä jossain määrin muutosten tekemistä kaupparekisteriin merkittäviin tietoihin.

Kaupparekisteriasetuksessa säädettäisiin kaupparekisterilain nojalla liitteettömyydestä tietyissä vastuuhenkilöitä koskevissa ilmoituksissa. Tällaisten ilmoitustenkin osalta tulisi kuitenkin antaa perustiedot vastuuhenkilön valinnasta ja tiedot olisivat julkisia vastaavasti kuin esimerkiksi yhtiökokouksen pöytäkirja. On huomattava, että kaupparekisteriviranomaiselle olisi edelleen oikeus pyytää asiakirja ja tätä voitaisiin tarvittaessa, havaittaessa esimerkiksi laajasti väärinkäytöksiä, laajentaa koskemaan kaikkia ilmoituksia. On edelleen huomattava, ettei liitteettömyydellä ole katsottava olevan merkittävää riskiä lisäävää vaikutusta suhteessa liitteinä toimitettaviin asiakirjoihin, joihin liittyvät yhtäläillä mahdollisuus väärinkäytöksiin, kuten asiakirjan väärentämiseen. Liitteettömyys oli mahdollista vain sähköisesti jätetyissä muutosilmoituksissa, joka edellyttää myös ilmoituksenantajan tunnistamista. Liitteettömyydellä valmistaudutaan automaation käyttöönottoon, mutta sitä voidaan hyödyntää myös ilmoitusten manuaaliseen käsittelyyn. Myös automaatiota hyödynnettäessä ilmoituksia voidaan valikoida riskiperusteisesti tai satunnaisotannalla manuaalisen käsittelyyn.

Kaupparekisterilain 4 §:n 2 momentin nojalla kaupparekisteriin merkitään ilmoitusvelvollisen perustamista koskevat tiedot. Saman pykälän 3 momentin nojalla asetuksella voidaan säätää tarkemmin tällaisista tiedoista. Kaupparekisteriasetuksessa säädettäisiin aikaisempaa selvemmin perustamisasiakirjan rekisteröimisestä. Säännöt on tallennettava siten, että ne ovat saatavilla erillisenä tulosteena, muutoin perustamissopimus on saatavilla asiakirjakansiossa. Kaupparekisterilain nojalla rekisteröinnin julkaiseminen voi tapahtua viittaamalla asiakirjakansioon otettuun asiakirjaan. Tois-taiseksi perustamissopimuksen julkistaminen toteutetaan allekirjoituspäivän rekisteröinnillä nykytilaa vastaavasti. Sääntöjen muutoksen ilmoittamisesta säädettäisiin myös nykytilaa vastaavasti edel-leen kaupparekisterilaissa.

Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa säädetään mahdollisuudesta poiketa suomen- tai ruotsinkieltä koskevasta vaatimuksesta rekisteriviranomaiselle tehtävällä hakemuksella tietyissä ilmoituksissa. Rekisteriviranomaiselta saadun tiedon mukaan tällaisia hakemuksia ei ole juurikaan tehty. Mainittu sääntely sisältyy vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 c §:ään, joka koskee rajat ylittäviä yritys-järjestelyjä sekä eurooppayhtiön ja eurooppaosuuskunnan perustamista sekä 21 a §:ään, joka koskee sivuliikkeen perustanutta ulkomaista elinkeinonharjoittajaa. Jatkossa kieltä koskevista vaatimuksista säädetään vain kaupparekisterilaissa, eikä laki sisällä kielen osalta valtuutussäännöstä. Ilmoituksel-la on lähtökohtaisesti käytettävä suomen- tai ruotsinkieltä, mutta vapaaehtoisesti ilmoitusvelvolli-nen voi toimittaa myös muunkielisiä asiakirjoja. Tämä ei myöskään estä asiointimahdollisuuden tarjoamista muulla kielellä, mutta esimerkiksi lomakkeilla ilmoitettavat asiat tulee ilmetä myös vi-rallisella kielellä. Tämä on keskeistä siitä näkökulmasta, että kaupparekisterin tarkoitus on yritystä koskevien tietojen ja asiakirjojen julkisuus ja usein myös niiden erillinen julkistaminen. Kieltä kos-kevat vaatimukset vastaavat pääsääntöisesti nykytilaa, eikä kaupparekisteriasetuksen tehtävillä muutoksilla ole katsottava olevan merkittävää vaikutusta verrattuna nykytilaan.

6. LAUSUNTOPALAUTE

Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella edellä kappaleessa 2 tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Sisäministeriön poliisiosasto on pitänyt esitystä kannatettavana.

Maanmittauslaitos on lausunnossaan todennut, että kaupparekisterin tietojen luotettavuudella ja tietopalvelun sujuvuudella on siten keskeinen merkitys Maanmittauslaitoksen vastuulla olevien sekä lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin että huoneistotietojärjestelmään kuuluvien rekisterien ylläpitämi-ässä. Vastuuhenkilöitä ja yhtiöiden tai muiden yhteisöjen edustajia koskevien kaupparekisterimer-kintöjen luotettavuudella on tärkeä merkitys oikeusvarmuudelle kiinteistöjen ja osakehuoneistojen vaihdannassa. Tämän vuoksi Maanmittauslaitos pitää tärkeänä, että edelleen riittävässä määrin pys-tytään varmistumaan sanottujen tietojen oikeellisuudesta niitä kaupparekisteriin merkittäessä.

Patentti- ja rekisterihallitus ei ole antanut lausuntoa asetusluonnoksesta, mutta on erikseen ilmoitta-nut, että ilmoitusten liitteettömyyttä koskeva tekninen toteutus valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä. Tämä on huomioitu asetuksen voimaantulosäännöksessä siten, että asetuksen 35 ja 36 §:ää alettaisiin soveltaa vasta 2024 alusta.

Poliisihallitus on kiinnittänyt huomiota tietojen luotettavuuteen ja siihen, että vahvasta sähköisestä tunnistautumisen pääsäännöstä huolimatta mahdollisuus ja tarve tietojen pyytämiseen edellytysten täytyessä säilytetään, jotta viranomaisilla sekä muilla tietoja tarvitsevilla on tarvittavat tiedot vas-tuushenkilöistä. Tämä edellyttää Poliisihallituksen käsityksen mukaan annettuihin ilmoitus- ja liite-

tietoihin liittyvää riskiperusteista arviointia ja myös manuaalista käsittelyä väärinkäytösten torjumiseksi. Poliisihallituksen lausunnon mukaan kokonaisuutena edellä kuvatuilla seikoilla on merkitystä rikosriskien ja väärinkäytösriskien pienentämisessä, torjumisessa sekä oikeudellisen vastuun kohdentumisessa.

Verohallinto on lausunnossaan katsonut, että liitteiden pyytämistä tulisi harkita edelleen. Finanssiala on katsonut, että myös yrityksen laillisten edustajien, hallituksen jäsenten ja muiden vastuuhenkilöiden muutoksia koskeviin ilmoituksiin tulisi aina liittää valintaa koskeva asiakirja siitä riippumatta, missä muodossa tai tavalla muutosilmoitus tehdään. Ehdotetun muutoksen tueksi esitetyt toiminnalliset hyödyt ja tietojärjestelmien tekniset reunaehdot eivät riitä perusteluiksi lisääntyneiden väärinkäytösriskien hyväksymiselle. EK on halunnut kiinnittää huomiota muutosehdotukseen, jonka mukaan jatkossa ei olisi välttämätöntä liittää muutosilmoitukseen vastuuhenkilön valintaa koskevaa asiakirjaa. EK on katsonut, että muutos voi lisätä erilaisia riskejä väärinkäytöksille jatkossa ja tätä asiaa tulisi vielä pohtia osana jatkovalmisteluita. Asianajajaliitto on lausunnossaan kannattanut sitä, ettei sähköisesti annettuun muutosilmoitukseen tarvitse jatkossa liittää vastuuhenkilöiden valintaa koskevaa asiakirjaa. Kiinteistöliitto on lausunnossaan katsonut, että muutos, jonka mukaan henkilövalintoja koskeviin ilmoituksiin ei enää lähtökohtaisesti liitettäisi muutoksen perusteena olevaa asiakirjaa, kuten yhtiökokouksen tai hallituksen pöytäkirjaa on lähtökohtaisesti perusteltu. Muutos voi kuitenkin lisätä myös väärinkäytösten mahdollisuuksia, joka osaltaan korostaa asunto-osakeyhtiöiden tarvetta aiempaa säännöllisemmin varmistaa kaupparekisteritietojen ajantasaisuus

On huomattava, että rekisteriviranomaisella edelleen niin harkitessaan olisi oikeus pyytää vastuuhenkilön valintaa koskeva asiakirja. Lisäksi ilmoituksella tulisi antaa ehdotetun kaupparekisteriasteutuksen 36 §:n mukaiset tiedot vastuuhenkilön valinnasta. Vastuuhenkilön valintaa koskevan asiakirjan liittämättä jättäminen olisi mahdollista vain sähköisesti jätetyissä ilmoituksissa, jotka edellyttävät ilmoituksen antajan tunnistamista. Riskiperusteisesti ilmoituksia voidaan ottaa tarkempaan tutkintaan. Jos havaitaan väärinkäytöksiä tai muutoin katsotaan tarpeelliseksi, valintaa koskeva asiakirja voidaan vaatia liitettäväksi yksittäisiä ilmoituksia laajemminkin. On huomattava, että myös asiakirjoihin voi liittyä väärinkäytöksiä. Liitteettömyydellä tehostetaan rekisteröintiä ja omalta osaltaan sen mahdollistaa myös automaation hyödyntämisen rekisteröinnissä.

Maanmittauslaitos on viitannut asunto-osakeyhtiölain 6 luvun 34 §:n uuteen 5 momenttiin, jonka mukaan yhtiöjärjestyksen muutosta kaupparekisteriin ilmoitettaessa ilmoittajan on, lainkohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, vakuutettava, että muutosta koskevan päätöksen tekemisessä on noudatettu asunto-osakeyhtiölain 6 luvun 22 §:n 5 momentin vaatimusta tarvittavien oikeudenhaltijoiden suostumusten hankkimisesta. Maanmittauslaitos pitää tärkeänä, että sikäli kuin tämä tulisi ottaa huomioon nyt ehdotetussa asetuksessa tai siihen myöhemmin tehtävissä muutoksissa, asia tulee riittävästi arvioiduksi. Koska vakuutuksen antamisesta ilmoituksen yhteydessä säädetään jo asunto-osakeyhtiölaissa, ei asiasta ole tarpeen säätää kaupparekisterilaissa tai sen nojalla annettavassa asetuksessa.

Verohallinto on lausunnossaan katsonut, että jo nykytilassa kaupparekisterissä on ongelmana, että vastuuhenkilön vaihdos toteutetaan yksipuolisena ilmoituksena, jossa henkilö voi vaatia poistamaan itsensä vastuuhenkilöistä tai ilmoittaa itsensä uudeksi vastuuhenkilöksi. Tämä mahdollistaa esimerkiksi sen, että kaupparekisterissä on yrityksiä, joilla ei ole vastuuhenkilöitä. Käytännössä vastuuhenkilön vaihtuminen edellyttää kahta toimenpidettä eli entisen eroa ja uuden valintaa. Mikäli vastaavasti lähtökohtaisesti rekisteriin merkityn vastuuhenkilön vaihdos edellyttäisi kaksi toimenpidettä, yhden henkilön tietojen poistamisen ja toisen henkilön tietojen lisäämisen, tietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus parantuisivat merkittävästi.

Tältä osin voidaan todeta, että esimerkiksi hallituksen jäsenen toimikausi päättyy usein uuden hallituksen valintaan, eikä varsinaista eroa edes tapahdu. Luonnollinen henkilö voi ilmoittaa itsenä poistettavaksi rekisteristä, jos rekisterimerkintä ei enää pidä paikkaansa. Tällöin henkilö ei enää ole sellaisessa asemassa yrityksessä, että voisi tehdä ilmoituksen esimerkiksi uudesta hallituksen jäsenestä ilmoitusvelvollisen nimissä. Uuden vastuuhenkilön voi ilmoittaa vain ilmoitusvelvollinen eli yritys tai yhteisö, ei rekisteriin merkittävä henkilö. Toki on usein mahdollista, että henkilö valintansa jälkeen on sellaisessa asemassa, että voi ilmoituksen ilmoitusvelvollisen nimissä allekirjoittaa. Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksulla pyritään vaikuttamaan siihen, että sellaisia yrityksiä tai yhteisöjä kaupparekisterissä olisi mahdollisimman vähän, joilla ei ole rekisteriin merkittynä lakisääteisiä toimielimiä. Liitteettömyyden osalta viitataan edellä Maanmittauslaitoksen lausunnosta kommentoituun.

Verohallinto on viitannut myös siihen, että esityksessä useassa kohdassa viitataan sähköisen asioinnin edellyttämään vahvaan tunnistamiseen. Verohallinto on todennut, että henkilötunnuksen uudistamisen yhteydessä esitetään uudenlaista sähköistä asiointivälinettä ulkomaalaisille henkilöille. Näitä sähköisiä asiointivälineitä voi jatkossa olla kahdenlaisia riippuen siitä, miten asiointivälineen haltija on asiointivälinettä myönnettäessä tunnistettu. Pelkästään etärekisteröinnin perusteella myönnetty asiointiväline ei vastaisi luotettavuudeltaan vahvaa sähköistä tunnistusvälinettä. Verohallinto käsittää, että jos ilmoittamisessa edellytetään vahvaa tunnistautumista, tämä etärekisteröinnin perusteella myönnetty asiointiväline ei riittäisi ilmoitusten tekemiseen. Tämä seikka olisi hyvä huomioida kokonaisuutta suunniteltaessa.

Yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n 3 momenttia on muutettu HE 244/2022 perusteella siten, että sähköisessä asiointipalvelussa ilmoituksen antava henkilö on tunnistettava digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, eikä tähän ole mahdollista vaikuttaa kaupparekisteriasetuksella.

Finanssiala on lausunnossaan todennut, että rahanpesulain 3 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta edellyttää, että ilmoitusvelvollisen on säilytettävä tieto asiakkaan pääasiallisen liiketoimintapaikan osoitteesta, jos se eroaa kotipaikan osoitteesta. Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaisuus kansallisen ja EU:n rahanpesulainsäädännön välillä sekä välttää yritysten ja ilmoitusvelvollisten tarpeettomat taloudelliset ja hallinnolliset kustannukset, FA pitää välttämättömänä, että asetulusuonnoksessa esitetyt kotipaikan ilmoittamista koskevat vaatimukset muutetaan muotoon ”kotipaikan osoite ja pääasiallisen liiketoimintapaikan osoite, jos se eroaa kotipaikan osoitteesta.”

On huomattava, kaupparekisteriin merkittävällä kotipaikalla ei tarkoiteta osoitetietoa, vaan Suomessa olevaa kuntaa. Yrityksen yhteystiedot merkitään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään, josta ne merkittäisiin rekisteriviranomaisen toimesta myös kaupparekisteriin. Yhteystiedot sisältävät posti- ja käyntiosoitteen. Liiketoimintapaikan osoitteen rekisteröimistä koskevassa asiassa ei ilmennyt sellaista uutta selvitystä, että sitä tulisi kaupparekisterin näkökulmasta tai muutoinkaan arvioida HE 151/2021 vp hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kaupparekisterilain ja yritys- ja yhteisötietolain 4 §:n muuttamisesta (s. 33) poikkeavasti.

7. SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

1 luku

Kaupparekisterin ylläpito ja ilmoitusten tekeminen

1 § *Diaari ilmoituksista, hakemuksista ja tiedonannoista.* Pykälässä säädettäisiin siitä, että kaupparekisterilain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun Patenti- ja rekisterihallituksen, *rekisteriviranomaisen*, pitämään julkiseen diaariin on ilmoituksen, hakemuksen tai tiedonannon kohdalle merkittävä toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, diaarinumero, saapumispäivä, välitoimenpiteet sekä rekisteröinnin päivämäärä.

Pykälän vastaisi asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen (208/1979) 2 §:ää, mutta myös hakemukset mainittaisiin ilmoitusten ja tiedonantojen lisäksi. Kaupparekisteriin tehdään paljon erilaisia hakemuksia, joita ovat esimerkiksi vakituisesti Euroopan talousalueen ulkopuolella asuville luonnollisille henkilöille haettavat poikkeusluvut toimia tietyssä kaupparekisteriin merkittävässä tehtävässä. Myös osakepääoman alentamista varten haetaan kuulutusta julkaistavaksi virallisessa lehdesä. Kaupparekisteriin merkittävässä sulautumisissa ja jakautumisissa haetaan myös kuulutuksia. Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa käytetty termi päiväkirja korvattaisiin tietojärjestelmän diaarilla, joka on julkinen. Yritys- ja yhteisötunnus merkitsemisestä ehdotetaan säädettäväksi, mutta yritys- ja yhteisötunnus on nykyäänkin julkiseen diaariin merkittävä tieto. Poikkeuksen yritys- ja yhteisötunnuksen diaariin merkitsemiseen muodostavat muun muassa Euroopan talousalueen ulkopuolella pysyvästi asuvia henkilöitä koskevat lupahakemukset, joiden osalta yritys- ja yhteisötunnusta ei merkitä diaariin, koska kyse voi olla lupahakemuksesta, jonka perustettava osakeyhtiö on tehnyt, mutta yhtiöllä ei ole vielä yritys- ja yhteisötunnusta.

2 § *Tietojen ilmoittaminen ja merkitseminen kaupparekisteriin.* Pykälän 1 momentin mukaan perustamis-, muutos- ja lopettamisilmoituksen sekä muun ilmoituksen ja hakemuksen tekemisestä kaupparekisteriin säädetään kaupparekisterilaissa, yritys- ja yhteisötietolaissa taikka muussa ilmoitusvelvollista koskevassa laissa. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 1 §:ää. Voimassa olevasta sääntelystä poiketen säännöksessä yksilöitäisiin perustamis-, muutos- ja lopettamisilmoitus ja säännökseen otettaisiin myös maininta muusta ilmoituksesta tai hakemuksesta. Varsinaisten kaupparekisteri-ilmoitusten lisäksi myös hakemusten perusteella kaupparekisteriin merkitään yritysten ja yhteisöjen tietoja. Käytännössä näin on toimittu aiemminkin, mutta nyt asiasta ehdotetaan säädettäväksi asetuksessa. Koska monet kaupparekisteriin merkittävät tiedot perustuvat kyseistä yhteisömuotoa koskevaan lainsäädäntöön, ehdotetaan säännöksessä mainittavan myös muu ilmoitusvelvollista koskeva laki. Esimerkiksi osakeyhtiölaissa (624/2006), osuuskuntalaissa (421/2013) ja avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetussa laissa (389/1988) säädetään kaupparekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoituksessa tai hakemuksessa on selvästi ilmoitettava rekisteriin merkittävä tieto ja ilmoitukseen tai hakemukseen on liitettävä asiakirja, johon ilmoitettava tieto perustuu, jollei laissa tai tässä asetuksessa muuta säädetä. Säännös vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 19 §:n 1 momenttia. Nyt säännöksessä mainitaan myös hakemukset. Tämä on seurausta kaupparekisterilain uudesta sääntelystä: kaupparekisterilain 2 luvussa säädetään ilmoituksista ja hakemuksista ja 2 luvun 13 §:ssä ilmoituksella tai hakemuksella annettavista tiedoista ja siihen liitettävistä asiakirjoista.

Vanhan kaupparekisteriasetuksen 19 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan muutosilmoituksessa on selvästi mainittava kaupparekisterilain 14 §:n mukaan rekisteriin merkittävä asia, ja ilmoitukseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös siitä päätöksestä, johon muutos perustuu. Koska kaupparekisteri-ilmoitus voi sisältää useita liitteitä esimerkiksi yhtiön tekemistä päätöksistä, on tämän vuoksi tärkeää, että rekisteriin merkittävät asiat on ilmoitettava selkeästi ja yksiselitteises-

ti ilmoituslomakkeella tai hakemuksessa. Kaupparekisteriin ei voida merkitä tietoja liitteistä ilmevien tietojen perusteella, joita ei ole ilmoitettu rekisteröitäväksi.

Ehdotetun *3 momentin* mukaan mitä tässä asetuksessa on säädetty perustamisilmoituksesta ja sen liitteistä, koskee myös muita ilmoituksia ja hakemuksia. Säännös vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 19 §:n 1 momenttia. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 19 §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan mitä edellä on säädetty perusilmoitukseen oheistettavista liitteistä, koskee soveltuvin osin myös muutosilmoituksen liitteitä. Vaikka säännöksessä ei enää mainita, että asetusta sovelletaan esimerkiksi muutosilmoitukseen soveltuvin osin, on selvää, että perustamisilmoituksesta säädetty koskee muutosilmoitusta nimenomaan sen tiedon osalta, josta muutosilmoituksessa on kyse. Yhtä lailla säännös edellyttää ilmoittamaan muutosilmoituksella rekisteriin merkittäväksi tiedon, joka tulee ilmoittaa perustamisilmoituksella, mutta joka puuttuu rekisteristä tai on virheellinen.

Vanhan kaupparekisteriasetuksen lähtökohta oli paperi-ilmoittaminen ja asetuksessa säädettiin, että muutosilmoitukseen on liitettävä alkuperäinen asiakirja tai oikeaksi todistettu jäljennös siitä päätöksestä, johon muutos perustuu. Oikeushenkilökohtaisissa säännöksissä perustamisasiakirjan osalta edellytettiin alkuperäisyyttä ja viranomaisen antaman päätöksen jäljennöksen osalta, että sen oltava virallisesti oikeaksi todistettu. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 19 a §:n mukaan sähköisessä ilmoitusmenettelyssä on ilmoituksen liitteeksi oheistettavaksi säädettyjen alkuperäisten asiakirjojen asemasta liitettävä ilmoitukseen asiakirjasta skannattu kuva tai sähköisesti allekirjoitettu asiakirja.

Kaupparekisteri-ilmoituksen liitteen muodosta ei säädettäisi enää oikeushenkilökohtaisissa säännöksissä. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että jos 2 tai 3 momentissa tarkoitettu ilmoitukseen liitettävä asiakirja annetaan paperilla, sen on oltava joko alkuperäinen tai oikeaksi todistettu jäljennös. Näin ollen perustamisasiakirjankin osalta riittäisi jäljennöksen osalta oikeaksi todistaminen. Sen sijaan viranomaisen antaman päätöksen, esimerkiksi yhtiöjärjestyksen vahvistamista koskevan, jäljennöksen tulisi edelleen olla virallisesti oikeaksi todistettu. Sähköisessä ilmoitusmenettelyssä on ilmoituksen liitteeksi oheistettava sähköisesti allekirjoitettu asiakirja taikka skannattu kuva alkuperäisestä asiakirjasta vastaten vanhassa kaupparekisteriasetuksessa säädettyä. Rekisteriviranomainen voi hyväksyä asiakirjan myös muussa muodossa, jos se katsoo tietoaineistojen turvallisuuden tulevan varmistetuksi riittävällä tavalla. Säännöksessä viitataan siihen, että tietoaineistojen turvallisuudesta säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019). Kaupparekisterilain 13 §:n 3 momentin nojalla rekisteriviranomaisella on kuitenkin oikeus vaatia myös sähköisesti annetun ilmoituksen osalta asiakirjan alkuperäisenä viranomaisen harkitessa sen tarpeelliseksi ilmoituksen tai hakemuksen lainmukaisuuden tai ilmoitetun seikan oikeellisuuden varmistamiseksi.

Pykälän *5 momentin* mukaan ilmoitusvelvollista koskevat perustamis- ja muutosilmoituksessa mainitut seikat merkitään rekisteriin siinä aikajärjestyksessä, jossa päätökset niiden rekisteriin merkitsemisestä on tehty. Rekisterimerkinnän kohdalle rekisteriin merkitään lisäksi rekisteröinnin päivämäärä. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 4 §:n mukaan elinkeinonharjoittajia koskevat perus- ja muutosilmoituksessa mainitut seikat merkitään rekisteriin siinä aikajärjestyksessä, jossa päätökset niiden rekisteriin merkitsemisestä on tehty. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 4 §:ssä säädetään lisäksi, että rekisterimerkinnät on kuulutettava niin, että julkistettuihin tietoihin voidaan tutustua aikajärjestyksessä sähköisen keskusjärjestelmän kautta.

Kaupparekisterilain 8 §:ssä säädetään rekisterimerkinnän julkaisemisesta. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan rekisteriviranomainen julkaisee tiedon kaupparekisteriin tehdystä merkinnästä tai

sen poistamisesta ylläpitämässään sähköisessä verkkopalvelussa joko sellaisenaan taikka otteina tai viittauksina asiakirjakansioon otettuun tai rekisteriin merkittyyn asiakirjaan. Luonnollisen henkilön henkilötunnuksen tunnusosaa tai kotiosoitetta, eikä muutoksia rekisteriin jo merkityn luonnollisen henkilön henkilötiedoissa julkaista. Kaupparekisterilain 8 §:n 2 momentin mukaan tosiasiallista edunsaajaa koskevasta rekisterimerkinnästä julkaistaan vain tieto rekisterimerkinnän tekemisestä. Vanhan kaupparekisterilain 25 §:n 1 momentin mukaan kun kaupparekisteriin tehdään merkintä tai rekisterimerkintä poistetaan, rekisteriviranomaisen on samalla kuulutettava siitä yleisesti saatavilla olevalla tavalla joko sellaisenaan taikka otteina tai viittauksina asiakirjavihkoon otettuun tai rekisteriin merkittyyn asiakirjaan siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Koska kaupparekisterilaissa ei säädetä rekisterimerkinnän kuuluttamisesta, asetuksessakaan ei enää käytettäisi kyseistä termiä. Kaupparekisteriin tehdyt merkinnät julkaistaan rekisteriviranomaisen verkkopalvelussa, ellei muusta lainsäädännöstä muuta johdu. Rekisteröidyt ilmoitukset -haun kautta on saatavissa tieto rekisteriin merkittävistä tiedoista. Edunsaajailmoitusten sisältö ei ole tietosuojajäseniä kaikkien saatavissa Virre-tietopalvelusta.

3 § *Jakautumista tai sulautumista koskevan ilmoituksen tekeminen.* Pykälän 1 momentin mukaan jakautumista tai sulautumista koskevat ilmoitukset rekisteriviranomaiselle on tehtävä vastaanottavan ja jakautuvan tai jokaisen sulautuvan yhtiön yhteisellä ilmoituksella, jollei ilmoitusvelvollista koskevassa lainsäädännössä toisin säädetä. Säännös vastaa sulautumisilmoitusten osalta vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 §:n 1 momentissa ja 21 §:n 1 momentissa säädettyä, mutta ehdotettu säännös koskee kaikkia eri yhteisömuotoja. Esimerkiksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetussa laissa (389/1988), säästöpankkilaisissa (1502/2001) ja vakuutusyhtiölaissa (521/2008) on sulautumista koskevat säännökset. Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa ei säädetä jakautumista koskevien ilmoitusten tekemisestä. Jakautumista koskevien ilmoitusten säännökset ovat samankaltaiset sulautumista koskevien ilmoitusten säännösten kanssa, minkä vuoksi myös jakautumista koskevien ilmoitusten tekemisestä ehdotetaan otettavaksi säännökset kaupparekisteriasetukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan jakautumisen tai sulautumisen yhteydessä vastaanottavaa yhtiöstä koskeva muutosilmoitus tai perustettavaa uutta yhtiötä koskeva perustamisilmoitus on tehtävä samanaikaisesti jakautumisen tai sulautumisen täytäntöönpanosta tehtävän muutosilmoituksen kanssa. Säännös vastaa sulautumisilmoitusten osalta vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 §:n 3 momentissa ja 21 §:n 3 momentissa säädettyä, mutta ehdotettu säännös koskee kaikkia eri yhteisömuotoja. Jakautumista koskevien ilmoitusten säännökset ovat samankaltaiset sulautumista koskevien ilmoitusten säännösten kanssa, minkä vuoksi myös jakautumista koskevien ilmoitusten tekemisestä ehdotetaan säädettäväksi kaupparekisteriasetuksessa.

Vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 §:n 2 momentissa on säännös siitä, että jos sulautuminen sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen raukeaa, on sulautuvan yhtiön tehtävä tästä muutosilmoitus. Voimassa olevan osakeyhtiölain (624/2006) 16 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä, sulautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen hylkäämisestä tai sulautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Voimassa olevassa osuuskuntalain (421/2013) 20 luvun 12 §:n 2 momentissa säädetään osakeyhtiölakia vastaavasti siitä, jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa sulautumiseen osallistuvissa osuuskunnissa, sulautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen hylkäämisestä tai sulautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa ei osuuskunnan osalta säädetty osakeyhtiötä vastaavasti velvollisuudesta tehdä muutosilmoitus sulautumisen raukeamisesta.

ta. Raukeamisesta ilmoittamisesta ei ole tarpeen säätää kaupparekisteriasetuksessa, koska asiasta säädetään jo erityislainsäädännössä.

4 § Ilmoitusvelvollista koskeva asiakirjakansio. Pykälän mukaan kaupparekisterilain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu asiakirjakansio on varustettava ilmoitusvelvollisen yritys- ja yhteisötunnusella. Asiakirjakansioon on sisällytettävä perustamisilmoitukset, muutosilmoitukset, hakemukset ja tiedonannot. Ennen 1 toukokuuta 2014 toimitetuista asiakirjoista pidetään paperista asiakirjakansiota ellei asiakirjoja ole muutettu sähköiseen muotoon.

Säännös vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 7 §:ää, jonka mukaan rekisteriin merkittyä elinkeinonharjoittajaa koskevista asiakirjoista on tehtävä erityinen asiakirjavihko, joka varustetaan elinkeinonharjoittajan yritys- ja yhteisötunnusella. Säännöksessä mainittaisiin lisäksi voimassa olevaan sääntelyyn myös hakemukset, jotka tallennetaan asiakirjakansioon. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 7 §:n mukaan vihkoon on merkittävät muutosilmoitukset ja tiedonannot. Pykälässä asiakirjavihko korvataan paremmin kuvaavalla termillä asiakirjakansio ja paperinen asiakirjakansio. Ennen 1.5.2014 toimitetuista asiakirjoista pidetään paperista asiakirjakansiota. PRH:ssa otettiin käyttöön uusi sähköinen käsittelyjärjestelmä 1.5.2014, josta lähtien toimitetut ilmoitusasiakirjat on tallennettu sähköisessä muodossa sähköiseen asiakirjakansioon.

5 § Toiminimeä koskeva hakemisto. Pykälän 1 momentti vastaisi vanhan kaupparekisteriasetuksen 6 §:n 1 momenttia, jonka mukaan rekisteriviranomaisen on pidettävä rekisteriin merkityistä toiminimistä, niiden erikielisistä ilmaisuista sekä aputoiminimistä aakkosellista hakemistoa.

Pykälän 2 momentti vastaisi vanhan kaupparekisteriasetuksen 6 §:n 2 momenttia. Rekisteriin lakanneiksi merkityistä ja rekisteristä poistetuista toiminimistä on pidettävä erillistä aakkosellista hakemistoa.

2 luku

Kaupparekisteriin tehtävät merkinnät sekä kaupparekisteri-ilmoituksella annettavat tiedot ja liitteet

Yritys- ja yhteisökohtaiset merkinnät, tiedot ja liitteet. Kaupparekisterilain 4 §:ssä säädetään rekisteriin merkittävistä tiedoista. Mainitun pykälän 1 momentissa säädetään kaikista kaupparekisterilain 3 §:ssä tarkoitettuista ilmoitusvelvollisista rekisteriin merkittävistä tiedoista. Pykälän 2 momentissa säädetään muusta ilmoitusvelvollisesta kuin yksityisestä elinkeinonharjoittajasta rekisteriin soveltuvin osin merkittävistä tiedoista. Pykälän 3 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen yhteystiedoiksi rekisteriviranomainen merkitsee yritys- ja yhteisötunnusrekisteriin talletetut tiedot. Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kunkin 3 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisen yritys- tai yhteisömuodon osalta kaupparekisteriin merkittävistä tiedoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan henkilötietoja lukuun ottamatta säätää myös muiden kuin 4 §:n 1 ja 2 momentissa tai muualla laissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin, jos merkinnät ovat tarpeellisia ottaen huomioon ilmoitusvelvollisen erityispiirteet.

Yritys- ja yhteisökohtainen sääntely rekisteriin merkittävistä tiedoista vastaisi pääosin vanhan kaupparekisterilain 4 – 13 e §:ssä säädettyä. Tämän lisäksi asetuksessa säädettäisiin edelleen myös ilmoituksen liitteistä.

6 § Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Pykälän 1 momentti vastaisi vanhan kaupparekisterilain 4 §:ää lukuun ottamatta toimipaikan osoitetiedon ilmoittamista, jonka rekisteröinnistä säädetään kauppare-

kisterilain 4 §:n 3 momentissa. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava toiminimi, kotipaikka, toimiala ja elinkeinotoimintaa harjoittavan luonnollisen henkilön henkilötiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan jos yksityinen elinkeinonharjoittaja on elinkeinotoimintalain (X/X) 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö, on perustamisilmoitukseen liitettävä selvitys rekisteriviranomaisen myöntämästä luvasta harjoittaa elinkeinotoimintaa. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 7 a §:ää, jossa säädetään velvollisuudesta liittää yksityisen elinkeinonharjoittajan perusilmoitukseen selvitys rekisteriviranomaisen myöntämästä luvasta harjoittaa elinkeinoa, jos yksityinen elinkeinonharjoittaja on elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kaupparekisterilain kokonaisuudistuksen yhteydessä säädettiin uusi elinkeinotoimintalaki (565/2023), jolla kumotaan elinkeinonharjoittamisen oikeudesta annettu laki. Elinkeinotoimintalain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin luonnollisen henkilön oikeudesta harjoittaa elinkeinotoimintaa Patentti- ja rekisterihallituksen luvalla.

7 § Avoim yhtiö. Ehdotettu pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 5 §:ää. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan avoimen yhtiön perustamisilmoituksessa on mainittava toiminimi, 2 kohdan mukaan päivä, jona yhtiösopimus on allekirjoitettu, 3 kohdan mukaan kaikkien yhtiömiesten henkilötiedot, 4 kohdan mukaan yhtiön toimiala. Yhtiön toimialan ilmoittaminen eroaa vanhan kaupparekisterilain 5 §:n 4 kohdan sääntelystä, jonka mukaan avoimen yhtiön perusilmoituksessa on mainittava yhtiön toiminnan laatu. Avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (389/1988) 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan yhtiösopimuksessa on mainittava toimiala. Tämän takia sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että avoimen yhtiön perustamisilmoituksessa on annettava tieto yhtiön toimialasta. Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava kotipaikka. Vanhan kaupparekisterilain 5 §:n 5 kohdan mukaan avoimen yhtiön perusilmoituksessa on mainittava kunta, josta yhtiön toimintaa johdetaan. Asiallisesti kyse on samasta rekisteriin merkittävästä tiedosta. Avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (389/1988) 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan yhtiösopimuksessa on mainittava kotipaikkana oleva Suomen kunta. Avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain säännös vastaa tältä osin voimassa olevan osakeyhtiölain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan säännöstä, jonka mukaan yhtiöjärjestyksessä on mainittava yhtiön kotipaikkana oleva Suomen kunta sekä voimassa olevan osuuskuntalain (421/2013) 2 luvun 3 §:n 2 kohdan säännöstä, jonka mukaan osuuskunnan säännöissä on mainittava kotipaikkana oleva Suomen kunta. Sääntelyä on perusteltua yhtenäistää siten, että avoimen yhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava yhtiön kotipaikka. Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava kuka tai ketkä yhtiömiehistä kirjoittavat yhtiön toiminimen, 7 kohdan mukaan jos yhtiöllä on toimitusjohtaja, tämän henkilötiedot, 8 kohdan mukaan tilikausi, jos yhtiömiehenä on osakeyhtiö tai kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö. Avoimen yhtiön tilikausi on uusi avoimesta yhtiöstä kaupparekisteriin merkittävä tieto. Jos avoimen yhtiön yhtiömiehenä on kirjanpitolain 3 luvun 9 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa mainittu oikeushenkilö, avoimen yhtiön on ilmoitettava tilinpäätös ja toimintakertomus kirjanpitolain 3 luvun 9 §:ssä säädetyllä tavalla rekisteröitäväksi Patentti- ja rekisterihallitukselle. Tämän vuoksi rekisteriviranomaisen tulee tietää avoimen yhtiön tilikausi. On tosin huomattava, että tilinpäätöksen rekisteröimismisvelvollisuus voi johtua myös siitä, että henkilöyhtiö on kirjanpitolain 3 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu pienyritystä suurempi kirjanpitovelvollinen.

Pykälän 2 *momentin* mukaan muu kuin 1 momentin 8 kohdassa mainittu avoin yhtiö voi ilmoittaa tilikauden rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Tällä mahdollistettaisiin se, että myös muu kuin 1 momentin 8 kohdassa mainittu avoin yhtiön voi ilmoittaa halutessaan tilikauden rekisteröitäväksi ja toisaalta sen, että jos avoimen yhtiön yhtiömies vaihtuu siten, että avoimella yhtiöllä ei olisi velvollisuutta ilmoittaa tilikautta rekisteröitäväksi, tilikautta ei tarvitsisi ilmoittaa poistettavaksi kaupparekisteristä.

Pykälän 3 *momentti* vastaisi asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 8 §:n 1 momenttia, jonka mukaan avoimen yhtiön perusilmoitukseen on liitettävä yhtiösopimus alkuperäisenä, mutta voimassa olevasta laista poiketen yhtiösopimusta ei säädettäisi toimitettavaksi alkuperäisenä asiakirjana. Tämä johtuu siitä, että jatkossa kaupparekisteri-ilmoitukset tehdään pääsääntöisesti sähköisesti. Kaupparekisteriasetuksen 2 §:n 4 momentissa säädetään ilmoituksen liitteenä olevien asiakirjojen muodosta. Sähköisessä ilmoitusmenettelyssä ilmoituksen liitteeksi on oheistettava sähköisesti allekirjoitettu asiakirja taikka skannattu kuva alkuperäisestä asiakirjasta tai asiakirjan virallisesti oikeaksi todistetusta jäljennöksestä.

Pykälän 4 *momentti* vastaisi asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 8 §:n 2 momenttia. Jos rekisteriviranomainen on antanut elinkeinotoimintalain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan elinkeinotoiminnan harjoittamiseen avoimen yhtiön yhtiömiehenä, on perusilmoitukseen liitettävä selvitys luvan antamisesta. Hallituksen esitys HE 244/2022 sisältää ehdotuksen uudeksi elinkeinotoimintalain 3 §:n 2 momentin mukaan, jollei vähintään yksi avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ole 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai suomalainen tai ulkomainen yhteisö tai säätiö, myös avoimen yhtiön yhtiömiehellä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisella yhtiömiehellä on oltava Patentti- ja rekisterihallituksen myöntämä lupa elinkeinotoiminnan harjoittamiseen.

8 § Kommandiittiyhtiö. Pykälän 1 *momentti* vastaisi asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 6 §:ää. Pykälän 1 momentin 1 *kohdan* 1 mukaan kommandiittiyhtiön perustamisilmoituksessa on mainittava toiminimi, 2 *kohdan* mukaan päivä, jona yhtiösopimus on allekirjoitettu, 3 *kohdan* mukaan kaikkien yhtiömiesten henkilötiedot, 4 *kohdan* mukaan toimiala. Vanhan kaupparekisterilain 6 §:n 4 kohdan mukaan kommandiittiyhtiön perusilmoituksessa on mainittava yhtiön toiminnan laatu. Edellä 7 §:ssä esitetyin perustein säännöstä esitetään muutettavaksi siten, että kommandiittiyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava yhtiön toimiala. Pykälän 1 momentin 5 *kohdan* mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava kotipaikka. Vanhan kaupparekisterilain 6 §:n 5 kohdan mukaan perusilmoituksessa on mainittava kunta, josta yhtiön toimintaa johdetaan. Edellä 7 §:ssä esitetyin perustein säännöstä esitetään muutettavaksi siten, että kommandiittiyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava yhtiön kotipaikka. Pykälän 1 momentin 6 *kohdan* mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava äänettömien yhtiömiesten omaisuuspanosten arvo rahassa ilmaistuna, 7 *kohdan* mukaan kuka tai ketkä vastuunalaisista yhtiömiehistä kirjoittavat yhtiön toiminimen, 8 *kohdan* mukaan, jos yhtiöllä on toimitusjohtaja, tämän henkilötiedot, 9 *kohdan* mukaan tilikausi, jos vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö tai kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö. Kommandiittiyhtiön tilikausi on uusi kommandiittiyhtiöstä kaupparekisteriin merkittävä tieto. Jos kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä on kirjanpitolain 3 luvun 9 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa mainittu oikeushenkilö, kommandiittiyhtiön on ilmoitettava tilinpäätös ja toimintakertomus kirjanpitolain 3 luvun 9 §:ssä säädettyllä tavalla rekisteröitäväksi Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Pykälän 2 momentin mukaan muu kuin 1 momentin 9 kohdassa säädetty edellytykset täyttävä kommandiittiyhtiö voi ilmoittaa tilikauden rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Tällä mahdollistetaan se, että myös muu kuin 1 momentin 9 kohdassa mainittu kommandiittiyhtiö voi ilmoittaa halutessaan tilikauden rekisteröitäväksi ja toisaalta sen, että jos avoimen yhtiön yhtiömies vaihtuu siten, että avoimella yhtiöllä ei olisi velvollisuutta ilmoittaa tilikautta rekisteröitäväksi, tilikautta ei tarvitsisi ilmoittaa poistettavaksi kaupparekisteristä.

Pykälän 3 momentti vastaisi asiallisesti vanhan olevan kaupparekisteriasetuksen 9 §:n 1 momenttia, jonka mukaan avoimen yhtiön perusilmoitukseen on liitettävä yhtiösopimus alkuperäisenä, mutta voimassa olevasta laista poiketen yhtiösopimusta ei säädettäisi toimitettavaksi alkuperäisenä asiakirjana. Tämä johtuu siitä, että jatkossa kaupparekisteri-ilmoitukset tehdään pääsääntöisesti sähköisesti. Kaupparekisteri-asetuksen 2 §:n 4 momentissa säädetään ilmoituksen liitteenä olevien asiakirjojen muodosta. Sähköisessä ilmoitusmenettelyssä ilmoituksen liitteeksi on oheistettava sähköisesti allekirjoitettu asiakirja taikka skannattu kuva alkuperäisestä asiakirjasta tai asiakirjan virallisesti oikeaksi todistetusta jäljennöksestä.

Pykälän 4 momentti vastaisi asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 9 §:n 2 momenttia. Jos rekisteriviranomainen on antanut elinkeinotoimintalain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan elinkeinotoiminnan harjoittamiseen kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä, on perusilmoitukseen liitettävä selvitys luvan antamisesta. Hallituksen esitys HE 244/2022 sisältää ehdotuksen uudeksi elinkeinotoimintalaiksi, jolla kumottaisiin elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annettu laki. Ehdotetun elinkeinotoimintalain 3 §:n 2 momentin mukaan, jollei vähintään yksi avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ole 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai suomalainen tai ulkomainen yhteisö tai säätiö, myös avoimen yhtiön yhtiömiehellä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisella yhtiömiehellä on oltava Patenti- ja rekisterihallituksen myöntämä lupa elinkeinotoiminnan harjoittamiseen.

9 § Osakeyhtiö, vakuutusosakeyhtiö ja keskinäinen vakuutusyhtiö. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin osakeyhtiön, vakuutusosakeyhtiön ja keskinäisen vakuutusyhtiön perustamisilmoituksessa ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä seikoista. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan osakeyhtiön perustamisilmoituksessa on mainittava toiminimi, 2 kohdan mukaan perustamissopimuksen päivämäärä, 3 kohdan mukaan toimiala, 4 kohdan mukaan kotipaikka, 5 kohdan mukaan osakepääoman määrä, jos yhtiöllä on osakepääoma. Osakeyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta annetun lain (184/2019) voimaantulon jälkeen yksityisellä osakeyhtiöllä ei ole ollut osakepääomavaatimusta. Tämän takia asetuksessa esitetään säädettäväksi osakepääoman ilmoittamisesta, jos osakeyhtiöllä on osakepääoma. Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava osakkeiden lukumäärä ja mahdolliset yhtiöjärjestyksen määräykset osakkeen nimellisarvosta sekä kuulumisesta arvo-osuusjärjestelmään, 7 kohdan mukaan yhtiöjärjestyksen määräys, jonka mukaan yhtiössä voi olla erilaisia osakkeita, sekä tällaisten osakkeiden lukumäärä lajeittain, 8 kohdan mukaan hallituksen jäsenten ja varajäsenten henkilötiedot, sekä puheenjohtajan henkilötiedot, jos hallituksessa on useampi kuin yksi jäsen. Jälkimmäinen kohtavastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momentin 10 kohtaa, mutta nyt ehdotetussa säännöksessä todetaan puheenjohtajan henkilötiedot ilmoitettavaksi, jos hallituksessa on useampi kuin yksi jäsen. Käytännössä on ilmennyt tilanteita, joissa myös yksijäseniseen hallitukseen on yritetty ilmoittaa puheenjohtaja rekisteröitäväksi. Uuden muotoilun tavoitteena on selkiyttää voimassa olevaa oikeustilaa, koska puheenjohtajaa ei voida yksijäseniseen hallitukseen rekisteröidä. Pykälän 1 momentin 9 kohdan mukaan, jos yhtiöl-

lä on toimitusjohtaja, rekisteriin merkitään tämän sekä mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen henkilötiedot. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momentin 11 kohtaa, mutta säännöksen sanamuotoa on muutettu ja poistettu isännöitsijää koskeva säännös, koska esitetty 9 § ei koske asunto-osakeyhtiön perustamisilmoituksessa annettavia tietoja. Pykälän 1 momentin *10 kohdan* mukaan rekisteriin merkitään hallintoneuvoston puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen henkilötiedot, jos yhtiöllä on hallintoneuvosto, *11 kohdan* mukaan jos yhtiöllä on tilintarkastaja, päävastuullinen tilintarkastaja tai varatilintarkastaja, kunkin henkilötiedot sekä tilintarkastusyhteisön yksilöintitiedot, jos tilintarkastajana toimii yhteisö. Ehdotettu säännös poikkeaa vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momentin 12 a kohdasta, jonka mukaan perusilmoituksella on ilmoitettava tilintarkastajan, päävastuullisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan henkilötiedot. Jos osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä ei ole määräystä tilintarkastajan valinnasta eikä muusta lainsäädännöstä aiheudu perustettavalle osakeyhtiölle velvollisuutta valita tilintarkastajaa, yksityinen osakeyhtiö voi jättää tilintarkastajan valitsematta. Asetuksen 27 §:ssä säädettäisiin oikeushenkilöstä rekisteriin merkittävistä yksilöintitiedoista. Pykälän 1 momentin *12 kohdan* mukaan yhtiöjärjestyksen määräys yhtiön edustamisesta sekä, jos jollekulle on annettu oikeus edustaa yhtiötä yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa sekä *13 kohdan* mukaan tilikausi.

Ehdotettu pykälän 2 momentin säännös vastaa vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 3 momenttia. Ehdotetun säännöksen mukaan mitä 1 momentin 5 kohdassa säädetään osakepääoman ilmoittamisesta, sovelletaan vastaavasti keskinäisen vakuutusyhtiön takuupääomaan ja pohjarahastoon sekä takuupääoman osuuksiin. Keskinäisen vakuutusyhtiön perusilmoituksessa on lisäksi mainittava takuupääomasta, pohjarahastosta ja takuupääoman osuuksista maksettu määrä.

Pykälän 3 momentin säännös vastaisi vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 6 momenttia. Liikepankin ja muun osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava rekisteriin merkittävaksi tieto luottolaitoksen liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

Pykälän 4 momentti vastaisi sisällöllisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 1 momenttia. Osakeyhtiön perusilmoitukseen on liitettävä perustamissopimus, osakeyhtiölain 2 luvun 8 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja 2 kohdassa tarkoitettu tilintarkastajien todistus sekä 4 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto. Jos yhtiössä ei lain tai yhtiöjärjestyksensä mukaan ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, osakkeiden maksamisesta on annettava muu selvitys. Tilintarkastajan todistusta tai muuta selvitystä ei liitetä perustamisilmoitukseen, jos osakkeista ei makseta merkintähintaa. Tarvittaessa ilmoitukseen on liitettävä selvitys yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten, mainittujen toimielinten varajäsenen ja puheenjohtajan, yhtiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä yhtiön tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinnasta sekä selvitys edustamisoikeuden antamisesta. Lisäksi ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä arvopaperikeskuksen suostumus arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle yhtiön osakkeiden liittämiseksi arvo-osuusjärjestelmään. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 1 momentissa on viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin (826/1991), joka on kumottu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetulla lailla (749/2012). Säännöksen lakiviittaus muutetaan voimassa olevaan lakiin.

Pykälän 5 momentti vastaisi vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 2 momentin säännöstä, jonka mukaan vakuutusyhtiön perusilmoitukseen on myös liitettävä vakuutusyhtiölain (1062/1979) 2 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhtiön hallituksen vakuutus ja tilintarkastajien todistus. Laki-

viittaus vakuutusyhtiön perustamisilmoitukseen liitettävästä hallituksen vakuutuksesta ja tilintarkastajan todistuksesta muutetaan viittaukseksi 1.10.2008 voimaan tulleen vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 13 §:n 3 momenttiin. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 2 momentissa säädettiin, että jos osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen on saatava asianomaisen viranomaisen vahvistus, perusilmoitukseen on myös liitettävä alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna jäljennöksenä yhtiöjärjestyksen vahvistamista koskeva päätös. Vastaava sääntely sisältyisi keskitettynä kaupparekisteriasetuksen 30 §:ään.

Pykälän 6 *momentti* vastaisi vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 3 momenttia. Jos rekisteriviranomainen on antanut osakeyhtiölain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa tai 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luvan, ilmoitukseen on liitettävä selvitys luvan antamisesta.

10 § Eurooppayhtiö. Vanhan kaupparekisterilain 9 §:ssä säädetään osakeyhtiön tai eurooppayhtiön perustamisilmoituksessa mainittavista asioista. Jatkossa osakeyhtiön ja eurooppayhtiön perustamisilmoituksissa ilmoitettavista tiedoista säädettäisiin erillisissä pykälissä.

Pykälän 1 *momentin* mukaan eurooppayhtiötä koskevaan ilmoitukseen sovelletaan eurooppayhtiölain (742/2004) mukaisesti, mitä asetuksessa säädetään osakeyhtiöstä. Eurooppayhtiön perustamista tai kotipaikan siirtämistä koskevan suunnitelman allekirjoituspäivään sovelletaan 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään perustamissopimuksen päivämäärästä.

Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 a §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Nyt ehdotetun pykälän 1 momentin säännös, jonka mukaan eurooppayhtiön perustamista tai kotipaikan siirtämistä koskevan suunnitelman allekirjoituspäivään sovelletaan 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa perustamissopimuksen päivämäärästä säädettyä, vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 4 momenttia.

Pykälän 2 *momentin* mukaan perustamisilmoitukseen on liitettävä selvitys myös muusta eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, perustuvasta eurooppayhtiön rekisteröinnin edellytyksenä olevasta seikasta. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 a §:n 1 momentin toista virkettä.

Pykälän 3 *momentin* mukaan eurooppayhtiölain 6 ja 13 §:n ja eurooppayhtiöasetuksen 32 artiklan 2 kohdan, 37 artiklan 4 kohdan ja 66 artiklan 3 kohdan perusteella tehtävään ilmoitukseen on liitettävä perustamista tai yhteisömuodon muuttamista koskeva suunnitelma. Eurooppayhtiölain 6 §:n ja eurooppayhtiöasetuksen 33 artiklan 3 kohdan perusteella tehtävässä ilmoituksessa on mainittava kunkin eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan yhtiön osalta perustettavalle yhtiölle tarjottujen osakkeiden lukumäärä ja yhteenlaskettu äänimäärä osakelajeittain. Säännös vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 a §:n 2 momenttia.

Pykälän 4 *momentin* mukaan jos eurooppayhtiö perustetaan absorptiosulautumisella siten, että toisessa valtiossa rekisteröity vastaanottava yhtiö muutetaan Suomeen rekisteröitäväksi eurooppayhtiöksi, sulautumisen rekisteröintiä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä selvitys toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidystä yhtiön osakepääomasta ja, jos osakepääomaa korotetaan, osakeyhtiölain 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja tilintarkastajien todistus. Sama koskee ilmoitusta eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä Suomeen. Säännös vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 a §:n 3 momenttia.

11 § Asunto-osakeyhtiö. Vanhassa kaupparekisterilaissa ei ole omaa säännöstä asunto-osakeyhtiön perustamisilmoituksella ilmoitettavista tiedoista. Kaupparekisteriasetukseen esitetään otettavaksi

omat säännökset osakeyhtiön, asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisilmoituksella ilmoitettavista tiedoista.

Ehdotettu pykälän *1 momentti* vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momenttia, jossa säädetään osakeyhtiön tai eurooppayhtiön perusilmoituksessa mainittavista tiedoista. Pykälän 1 momentin *1 kohdan* mukaan asunto-osakeyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava toiminimi, *2 kohdan* mukaan yhtiön perustamissopimuksen päivämäärä, *3 kohdan* mukaan yhtiön hallitsemien rakennusten ja kiinteistöjen sijainti ja hallintaperuste sekä mahdollinen muu toimiala. Momentin 3 kohta vastaa vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 2 momenttia, jonka mukaan mitä 1 momentin 3 kohdassa on sanottu toimialasta, on vastaavasti sovellettava asunto-osakeyhtiön ja asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitetun keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön rakennusten sijaintiin ja kiinteistön hallintaperusteeseen sekä mahdolliseen muuhun toimialaan. Pykälän 1 momentin *4 kohdan* mukaan kotipaikka ja *5 kohdan* mukaan osakepääoman määrä, jos yhtiöllä on osakepääoma. Asunto-osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:n 1 momentin kumoamisesta annetulla lailla (1333/2018) kumottiin asunto-osakeyhtiölaissa säädetty vähimmäisosakepääomavaatimus, minkä vuoksi osakepää ei ole enää pakollinen asunto-osakeyhtiöillä. Tämän takia asetuksessa esitetään säädettäväksi osakepääoman ilmoittamisesta, jos asunto-osakeyhtiöllä on osakepääoma. Pykälän 1 momentin *6 kohdan* mukaan osakkeiden lukumäärä ja mahdolliset yhtiöjärjestyksen määräykset osakkeen nimellisarvosta, *7 kohdan* mukaan hallituksen jäsenten ja varajäsenten henkilötiedot sekä puheenjohtajan henkilötiedot, jos hallituksessa on useampi kuin yksi jäsen, *8 kohdan* mukaan, jos yhtiöllä on isännöitsijä tai päävastuullinen isännöitsijä, kunkin henkilötiedot sekä isännöintiyhteisön yksilöintitiedot, jos isännöitsijänä toimii yhteisö. Säännös vastaa vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momentin 11 kohtaa, mutta koska säännös koskee pelkästään asunto-osakeyhtiöitä, ei toimitusjohtaja voida ilmoittaa rekisteröitäväksi. Voimassa olevan asunto-osakeyhtiölain 7 luvun 21 §:ssä säädetään isännöintiyhteisöstä ja päävastuullisesta isännöitsijästä. Vanhassa kaupparekisterilaissa ei ole säännöstä isännöintiyhteisön ilmoittamisesta perusilmoituksessa, mutta isännöintiyhteisön on nykyäänkin voinut ilmoittaa merkittäväksi asunto-osakeyhtiön tietoihin. Pykälän 1 momentin *9 kohdan* mukaan jos yhtiöllä on tilintarkastaja, päävastuullinen tilintarkastaja tai varatilintarkastaja, kunkin henkilötiedot sekä tilintarkastusyhteisön yksilöintitiedot, jos tilintarkastaja toimii yhteisö. Mitä edellä 9 §:n 1 momentin 11 kohdan yhteydessä on sanottu osakeyhtiön tilintarkastajasta, koskee myös asunto-osakeyhtiön tilintarkastajaa. Pykälän 1 momentin *10 kohdan* mukaan yhtiöjärjestyksen määräys yhtiön edustamisesta sekä, jos jollekulle on annettu oikeus edustaa yhtiötä yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa sekä *11 kohdan* mukaan yhtiön tilikausi.

Pykälän *2 momentti* vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 8 momenttia. Perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi, sisältääkö yhtiöjärjestys lunastuslausekkeen tai muun vaihdannanrajoituslausekkeen tai onko yhtiön tai osakkeenomistajan velkojilla asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 17 luvun 7 §:n mukainen yhtiöjärjestyksen määräykseen perustuva oikeus vastustaa yhtiöjärjestyksen määräyksen muuttamista.

Pykälän *3 momentin* mukaan asunto-osakeyhtiön perustamisilmoitukseen on liitettävä perustamissopimus, asunto-osakeyhtiölain 12 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu hallituksen jäsenten ja isännöitsijän vakuutus ja tilintarkastajien todistus sekä 4 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto. Tarvittaessa ilmoitukseen on liitettävä selvitys yhtiön hallituksen jäsenen, varajäsenen ja puheenjohtajan, isännöitsijän sekä yhtiön tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinnasta sekä selvitys edustamisoikeuden antamisesta. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 1 momenttia. Koska nyt ehdotettu säännös koskee asunto-osakeyhtiön perustamisilmoituksessa ilmoitettavia tietoja, on lakiviittaus muutettu asunto-osakeyhtiölain säännöksiin, jossa säädetään

osakeyhtiölakia vastaavasti hallituksen jäsenten ja isännöitsijän vakuutuksen antamisesta ja tilintarkastajan todistuksesta sekä tilintarkastajan lausunnosta.

Pykälän *4 momentti* vastaisi vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 3 momenttia, mutta lakiviittaus olisi asunto-osakeyhtiölain säännöksiin. Jos rekisteriviranomainen on antanut asunto-osakeyhtiölain 7 luvun 10 §:n 2 momentissa tai 19 §:ssä tarkoitetun luvan, ilmoitukseen on liitettävä selvitys luvan antamisesta.

12 § Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisilmoituksessa ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä seikoista. Pykälän *1 momentti* vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momenttia, jossa säädetään osakeyhtiön tai eurooppayhtiön perusilmoituksessa mainittavista tiedoista. Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan asunto-osakeyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava toiminimi, *2 kohdan* mukaan yhtiön perustamissopimuksen päivämäärä, *3 kohdan* mukaan yhtiön hallitsemien rakennusten ja kiinteistöjen sijainti ja hallintaperuste sekä mahdollinen muu toimiala. Momentin *3 kohta* vastaa vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 2 momenttia, jonka mukaan mitä *1 momentin 3 kohdassa* on sanottu toimialasta, on vastaavasti sovellettava asunto-osakeyhtiön ja asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitetun keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön rakennusten sijaintiin ja kiinteistön hallintaperusteeseen sekä mahdolliseen muuhun toimialaan. Keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava *1 momentin 4 kohdan* mukaan kotipaikka, *5 kohdan* mukaan osakepääoman määrä, jos yhtiöllä on osakepääoma. Edellä osakeyhtiön perustamisilmoituksesta ja asunto-osakeyhtiön perustamisilmoituksesta esitetyin perustein keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö voidaan perustaa ilman osakepääomaa. Keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava pykälän *1 momentin 6 kohdan* mukaan osakkeiden lukumäärä ja mahdolliset yhtiöjärjestyksen määräykset osakkeen nimellisarvosta, *7 kohdan* mukaan hallituksen jäsenten ja varajäsenten henkilötiedot sekä puheenjohtajan henkilötiedot, jos hallituksessa on useampi kuin yksi jäsen, *8 kohdan* mukaan jos yhtiöllä on isännöitsijä tai päävastuullinen isännöitsijä, kunkin henkilötiedot sekä isännöintiyhteisön yksilöintitiedot, jos isännöitsijänä toimii yhteisö. Säännös vastaa vanhan olevan kaupparekisterilain 9 §:n 1 momentin 11 kohtaa, mutta koska säännös koskee keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, toimitusjohtajaa ei voida ilmoittaa rekisteröitäväksi. Voimassa olevan asunto-osakeyhtiölain 7 luvun 21 §:ssä säädetään isännöintiyhteisöstä ja päävastuullisesta isännöitsijästä. Vanhassa kaupparekisterilaissa ei ole säännöstä isännöintiyhteisön ilmoittamisesta perusilmoituksessa, mutta isännöintiyhteisön on voinut ilmoittaa merkittäväksi keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön tietoihin. Keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava pykälän *1 momentin 9 kohdan* mukaan jos yhtiöllä on tilintarkastaja, päävastuullinen tilintarkastaja tai varatilintarkastaja, kunkin henkilötiedot sekä tilintarkastusyhteisön yksilöintitiedot, jos tilintarkastaja toimii yhteisö, *10 kohdan* mukaan yhtiöjärjestyksen määräys yhtiön edustamisesta sekä, jos jollekulle on annettu oikeus edustaa yhtiötä yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa sekä *11 kohdan* mukaan tilikausi.

Pykälän *2 momentti* vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 9 §:n 8 momenttia. Perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi, sisältääkö yhtiöjärjestys lunastuslausekkeen tai muun vaihdannanrajoituslausekkeen tai onko yhtiön tai osakkeenomistajan velkojilla asunto-osakeyhtiölain 17 luvun 7 §:n mukainen yhtiöjärjestyksen määräykseen perustuva oikeus vastustaa yhtiöjärjestyksen määräyksen muuttamista.

Pykälän *3 momentin* mukaan asunto-osakeyhtiön perustamisilmoitukseen on liitettävä perustamissopimus, asunto-osakeyhtiölain 12 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu hallituksen jäsenten ja isännöitsijän vakuutus ja tilintarkastajien todistus sekä *4 momentissa* tarkoitettu tilintarkastajan lau-

sunto. Tarvittaessa ilmoitukseen on liitettävä selvitys yhtiön hallituksen jäsenen, varajäsenen ja puheenjohtajan, isännöitsijän sekä yhtiön tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinnasta sekä selvitys edustamisoikeuden antamisesta. Koska nyt ehdotettu säännös koskee keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön perustamisilmoituksessa ilmoitettavia tietoja, on lakiviittaus muutettu asunto-osaakeyhtiön säännöksiin, jossa säädetään osakeyhtiölakia vastaavasti hallituksen jäsenten ja isännöitsijän vakuutuksen antamisesta ja tilintarkastajan todistuksesta sekä tilintarkastajan lausunnosta.

Ehdotettu pykälän *4 momentti* vastaisi vanhan kaupparekisteriasetuksen 12 §:n 3 momenttia. Säännös viittaus olisi osakeyhtiölakia vastaaviin asunto-osaakeyhtiölain säännöksiin. Jos rekisteriviranomainen on antanut asunto-osaakeyhtiölain 7 luvun 10 §:n 2 momentissa tai 19 §:ssä tarkoitetun luvan, ilmoitukseen on liitettävä selvitys luvan antamisesta.

Pykälän *5 momentin* mukaan mitä 9 §:ssä säädetään osakeyhtiön perustamisilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista, sovelletaan myös keskinäiseen kiinteistöosaakeyhtiöön siltä osin kuin siihen yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan sovelletaan osakeyhtiölakia. Keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan asunto-osaakeyhtiölain 28 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan määrätä, että asunto-osaakeyhtiölakia ei sovelleta yhtiöön tai että yhtiöön sovelletaan tiettyjä asunto-osaakeyhtiölain säännöksiä. Keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä ei kuitenkaan voida voimassa olevan asunto-osaakeyhtiölain säännöksen perusteella poiketa 2 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua osakehuoneistorekisteriä koskevista säännöksistä. Tällaiseen yhtiöön sovelletaan osakeyhtiölakia siltä osin kuin yhtiöön ei sovelleta asunto-osaakeyhtiölakia. Kesäkuussa 2023 voimaan tulevan asunto-osaakeyhtiölain 28 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä ei voitaisi poiketa edellä mainitun lisäksi 1 luvun 5 §:n 2 momentin ja 13 §:n 1 momentin 3 – 6 kohdan eikä 2 luvun 4 §:n 2 momentin soveltamisesta. Tällaiseen yhtiöön sovellettaisiin esityksen mukaan osakeyhtiölakia siltä osin kuin yhtiöön ei sovelleta asunto-osaakeyhtiölakia. Jos keskinäiseen kiinteistöosaakeyhtiöön sovelletaan yhtiöjärjestysmääräyksen mukaan osakeyhtiölain säännöksiä, keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön perustamisilmoitukseen on muun muassa liitettävä osakeyhtiölain 2 luvun 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja tilintarkastajien todistus sekä osakeyhtiölain 2 luvun 8 §:n 4 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto. Koska keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiöön sovelletaan ainoastaan tiettyjä asunto-osaakeyhtiölain säännöksiä, pykälässä ei voida yksiselitteisesti säätää niistä tiedoista, joita keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava tai mitä selvityksiä perustamisilmoituksen yhteydessä on toimitettava. Pykälän 6 momentin nojalla keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön on kuitenkin annettava perustamisilmoituksessa asunto-osaakeyhtiölain tai osakeyhtiölain mukaiset tiedot ja selvitykset.

Kaupparekisterilain 41 §:n 5 momentin nojalla kaupparekisteristä poistetaan merkinnät siitä, sovelletaanko yhtiöön asunto-osaakeyhtiölakia tai tiettyjä asunto-osaakeyhtiölain säännöksiä. Säännöksen perustelujen mukaan rekisterikäytännössä on havaittu, että keskinäisiä kiinteistöosaakeyhtiöitä koskevat rekisterimerkinnät ovat melko vaihtelevia. Yhtiöjärjestykset ovat monesti monitulkintaisia sen suhteen, mikä on yhtiöön sovellettava laki ja mitä asunto-osaakeyhtiölain tai osakeyhtiölain säännöksiä yhtiöön sovelletaan. Rekisterimerkintä sovellettavasta laista voi myös antaa tosiasiallisesti virheellisen käsityksen kaupparekisteritietoja lukevalle siitä, mitä lakia yhtiöön sovelletaan. Näin ollen jatkossa tällaista tietoa tarvittaessa tulee tutustua yhtiöjärjestykseen.

13 § Osuuskunta. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin osuuskunnan perustamisilmoituksessa ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä tiedoista. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 10 §:n 1 momenttia. Osuuskunnan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava pykälän 1 momentin *1 kohdan* mukaan toiminimi, *2 kohdan* mukaan perustamissopimuksen allekirjoituspäivä, *3 kohdan* mukaan toimiala, *4 kohdan* mukaan kotipaikka, *5 kohdan* mukaan mahdollinen

osuuden nimellisarvo (osuusmaksu). Perustamisilmoituksessa on pykälän 1 momentin *6 kohdan* mukaan ilmoitettava hallituksen jäsenten ja varajäsenten henkilötiedot, sekä puheenjohtajan henkilötiedot, jos hallituksessa on useampi kuin yksi jäsen. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 10 §:n 1 momentin 7 kohtaa, mutta nyt ehdotetussa säännöksessä todetaan puheenjohtajan henkilötiedot ilmoitettavaksi, jos hallituksessa on useampi kuin yksi jäsen. Käytännössä on ilmennyt tilanteita, joissa myös yksijäseniseen hallitukseen on yritetty ilmoittaa puheenjohtaja rekisteröitäväksi. Uuden sääntelyn tavoitteena on selkiyttää voimassa olevaa oikeustilaa, koska puheenjohtajaa ei voida rekisteröidä yksijäseniseen hallitukseen. Pykälän 1 momentin *7 kohdan* mukaan osuuskunnan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava tilintarkastajan, päävastuullisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan henkilötiedot sekä tilintarkastusyhteisön yksilöintitiedot, jos tilintarkastajana toimii yhteisö. Vanhan kaupparekisterilain 10 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan osuuskunnan ja eurooppaosuuskunnan perusilmoituksessa on mainittava tilintarkastajan, päävastuullisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan henkilötiedot. Koska myös tilintarkastusyhteisö voi toimia osuuskunnan tilintarkastajana, ehdotetaan säännökseen lisättäväksi tilintarkastusyhteisön yksilöintitiedot, jos tilintarkastajan toimii yhteisö. Pykälän 1 momentin *8 kohdan* mukaan rekisteriin merkitään tilikausi, *9 kohdan* mukaan jos osuuskunnalla on toimitusjohtaja, tämän sekä mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen henkilötiedot, *10 kohdan* mukaan jos osuuskunnalla on hallintoneuvosto, sen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen henkilötiedot, *11 kohdan* mukaan sääntöjen määräys osuuskunnan edustamisesta sekä, jos jollekulle on annettu oikeus edustaa osuuskuntaa yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa. Vanhan kaupparekisterilain 10 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaan perusilmoituksessa on mainittava, jos säännöissä määrätään osuuskunnan toiminimen kirjoittamisesta, sääntöjen määräys sekä, jos jollekulle on annettu oikeus toiminimen kirjoittamiseen yksin tai yhdessä toisen kanssa, hänen henkilötietonsa. Nyt esitettävän säännöksen sanamuoto vastaa voimassa olevan osuuskuntalain (421/2013) 6 luvun 27 §:ää, jonka mukaan säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus edustaa osuuskuntaa tai että hallitus voi antaa oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle nimetylle henkilölle. Osuuskunnan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava pykälän 1 momentin *12 kohdan* mukaan rekisteriin sääntöjen määräys, jonka mukaan osuuskunnassa voi olla erilaisia osuuksia tai jonka mukaan osuudet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, *13 kohdan* mukaan jos säännöissä määrätään osakkeista, osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä sekä mahdolliset sääntöjen määräykset osakkeen nimellis arvosta, erilaisista osakkeista, tällaisten osakkeiden lukumäärästä lajeittain ja osakkeiden kuulumisesta arvo-osuusjärjestelmään. Pykälän 1 momentin *14 kohdan* mukaan, jos säännöissä määrätään jäsenten velvollisuudesta suorittaa ylimääräisiä maksuja, rekisteriin merkitään osuuskuntalain 13 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot, *15 kohdan* mukaan, jos säännöissä määrätään jäsenten lisämaksuvelvollisuudesta, osuuskuntalain 14 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot sekä *16 kohdan* mukaan eurooppaosuuskunnan osuuspääoma.

Pykälän *2 momentin* mukaan osuuspankin ja muun osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi tieto luottolaitoksen liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettun yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 10 §:n 2 momenttia.

Pykälän *3 momentin* mukaan perustamisilmoitukseen on liitettävä perustamiskirja ja osuuskuntalain 2 luvun 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja tilintarkastajien todistus tai muu selvitys osakkeiden maksamisesta sekä 4 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto. Tarvittaessa ilmoitukseen on liitettävä selvitys osuuskunnan hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen, varajäsenen ja puheenjohtajan, osuuskunnan toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä osuuskunnan tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinnasta, sekä selvitys edustamisoikeuden antamisesta. Ehdotettu säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen

13 §:n 1 momenttia. Säännösviittaus on muutettu voimassa olevan osuuskuntalain (421/2013) vastaavaan säännökseen.

Vanhan kaupparekisteriasetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan jos osuuskunnan säännöille on saatava asianomaisen viranomaisen vahvistus, perusilmoitukseen on myös liitettävä sääntöjen vahvistamista koskeva päätös. Vastaava sääntely ehdotetaan säädettäväksi kaupparekisteriasetuksen 28 §:ssä.

Pykälän 4 momentin mukaan jos rekisteriviranomainen on antanut osuuskuntalain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan, on ilmoitukseen liitettävä selvitys luvan antamisesta. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 13 §:n 3 momenttia. Säännösviittaus on muutettu voimassa olevan osuuskuntalain (421/2013) vastaavaan säännökseen.

14 § Eurooppaosuuskunta. Vanhan kaupparekisterilain 10 §:ssä säädetään osuuskunnan ja eurooppaosuuskunnan perusilmoituksessa mainittavista seikoista. Jatkossa osuuskunnan ja eurooppaosuuskunnan perustamisilmoituksissa ilmoitettavista tiedoista säädettäisiin erillisissä pykälissä.

Pykälän 1 momentin mukaan eurooppaosuuskuntaa koskevaan ilmoitukseen sovelletaan eurooppaosuuskuntalain (096/2006) mukaisesti, mitä tässä asetuksessa säädetään osuuskunnasta. Eurooppaosuuskunnan kotipaikan siirtämistä koskevan suunnitelman allekirjoituspäivään sovelletaan 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa perustamiskirjan allekirjoituspäivästä säädettyä. Ehdotettu pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 b §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Pykälän 1 momentin säännös, jonka mukaan eurooppaosuuskunnan kotipaikan siirtämistä koskevan suunnitelman allekirjoituspäivään sovelletaan 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa perustamiskirjan allekirjoituspäivästä säädettyä, vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 10 §:n 4 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan perustamisilmoitukseen on liitettävä selvitys muusta eurooppaosuuskunnan (SCE) säännöistä annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1435/2003, jäljempänä eurooppaosuuskunta-asetus, perustuvasta eurooppaosuuskunnan rekisteröinnin edellytyksenä olevasta seikasta. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 b §:n 1 momentin toista virkettä.

Pykälän 3 momentin mukaan eurooppaosuuskunta-asetuksen 35 artiklan 3 kohdassa ja 76 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun muutoksen perusteella tehtävään ilmoitukseen on liitettävä yhteisömuodon muuttamista koskeva suunnitelma. Säännös vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 20 b §:n 2 momenttia.

15 § Säästöpankki. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin säästöpankin perustamisilmoituksessa ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä tiedoista. Säännös vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 11 §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan säästöpankin perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi toiminimi, 2 kohdan mukaan toiminnan tarkoitus. Toiminnan tarkoitus on uusi rekisteriin ilmoitettava tieto. Kaupparekisterilain 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kaupparekisterilain 3 §:ssä tarkoitetusta ilmoitusvelvollisesta merkitään rekisteriin toimiala tai tarkoitus. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan säästöpankin perustamisilmoituksessa on ilmoitettava päivä, jona pankin säännöt on vahvistettu, 4 kohdan mukaan kotipaikka, 5 kohdan mukaan peruspääoma, kantarahasto, kantarahasto-osuuksien lukumäärä ja nimellisarvo sekä kantarahaston vähimmäis- ja enimmäismäärä, jos säännöissä on näitä koskevia määräyksiä, sekä säännöissä mahdollisesti oleva määräys, jonka mukaan pankissa voi olla erilajisia kantarahasto-osuuksia, ja näiden lukumäärä lajeittain, 6 kohdan mukaan pankin toimitusjohtajan sekä hallituksen

puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jokaisen jäsenen sekä varajäsenen henkilötiedot sekä, jos pankilla on hallintoneuvosto, sen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen henkilötiedot, sekä *7 kohdan* mukaan sääntöjen määräys säästöpankin toiminimen kirjoittamisesta sekä, jos jollekin henkilölle on annettu oikeus toiminimen kirjoittamiseen yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa.

Ehdotettu pykälän *2 momentti* vastaa vanhan kaupparekisterilain 12 §:n 2 momenttia. Säästöpankin perustamisilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi tieto säästöpankin liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettun yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

Ehdotettu pykälän *3 momentti* vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 14 §:n 1 momenttia. Säästöpankin perustamisilmoitukseen on liitettävä perustamiskirja ja säännöt, selvitys hallituksen sekä hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalista ja tarvittaessa toiminimen kirjoittamisoikeuden antamisesta. Vanhan kaupparekisteriasetuksen 14 §:n 1 momentissa ei säädetty siitä, että säästöpankin perusilmoitukseen on liitettävä perustamiskirja. Vaatimus perustamiskirjan liittämistä perustamisilmoitukseen vastaa muiden oikeushenkilöiden osalta säädettyä. Säästöpankkilain (1502/2001) 1 luvun 3 §:ssä säädetään säästöpankin perustamiskirjassa mainittavista asioista.

Pykälän *4 momentti* vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 14 §:n 2 momenttia. Ilmoitukseen on liitettävä säästöpankkilain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun hallituksen vakuutus. Säännösviittaus on muutettu voimassa olevan säästöpankkilain (421/2013) vastaavaan säännökseen.

Pykälän *5 momentin* mukaan jos Finanssivalvonta on antanut säästöpankkilain 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan, on ilmoitukseen liitettävä selvitys luvan antamisesta. Säännös on uusi ja vastaa muiden elinkeinonharjoittajien osalta säädettyä velvollisuutta liittää selvitys luvan antamisesta perustamisilmoitukseen.

16 § Hypoteekkiyhdistys. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin hypoteekkiyhdistyksen perustamisilmoituksessa ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä tiedoista. Säännös vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 12 §:ää. Pykälän 1 momentin *1 kohdan* mukaan hypoteekkiyhdistyksen perustamisilmoituksessa on sen lisäksi, mitä hypoteekkiyhdistyksistä annetun lain (936/1978) 10 §:n 1 momentissa säädetään, ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi jokaisen hallituksen jäsenen ja varajäsenen kaupparekisterilaissa tarkoitetut henkilötiedot sekä *2 kohdan* mukaan sääntöjen määräys yhdistyksen toiminimen kirjoittamisesta sekä, jos jollekin henkilölle on annettu oikeus toiminimen kirjoittamiseen yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa.

Pykälän *2 momentti* vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 15 §:ää. Hypoteekkiyhdistyksen perustamisilmoitukseen on sen lisäksi, mitä hypoteekkiyhdistyksistä annetun lain 10 §:ssä on säädetty, liitettävä selvitys hallituksen, hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalista sekä tarvittaessa selvitys toiminimen kirjoittamisoikeuden antamisesta.

Pykälän *3 momentin* mukaan jos Finanssivalvonta on antanut hypoteekkiyhdistyksistä annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan, on ilmoitukseen liitettävä selvitys luvan antamisesta. Säännös on uusi ja vastaa muiden elinkeinonharjoittajien osalta säädettyä velvollisuutta liittää selvitys luvan antamisesta perustamisilmoitukseen.

17 § Vakuutusyhdistys. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin vakuutusyhdistyksen perustamisilmoituksessa ilmoitettavista rekisteriin merkittävistä seikoista. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 13 §:ää. Pykälän 1 momentin *1 kohdan* mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi toiminimi, *2 kohdan* mukaan päivä, jona perustamiskokouksessa on tehty päätös yhdistyksen perustamisesta, *3 kohdan* mukaan päivä, jona yhdistysjärjestys on vahvis-

tettu sekä *4 kohdan* mukaan vakuutusyhdistyksen vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 2 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu toimiala. Vanhan kaupparekisterilain 13 §:n kohdan 4 mukaan vakuutusyhdistyksen perusilmoituksessa on mainittava minkäläistä vakuutusliikettä yhdistys harjoittaa. Hallituksen esityksessä eduskunnalle uudeksi toiminimi-, kaupparekisteri- sekä prokuralain-säädännöksi (HE 238/1978 vp.) todetaan, että yhdistyksen toimiala ilmaistaan mainitsemalla minkäläistä vakuutusliikettä yhdistys harjoittaa (s. 42). Asiallisesti uusi säännös vastaa nykyistä sääntelyä. Pykälän 1 momentin *5 kohdan* mukaan rekisteriin merkitään kotipaikka, *6 kohdan* mukaan takuupääoma sekä takuuosuuksien lukumäärä ja nimellisarvo sekä pohjarahasto ja sen määrä ja enimmäismäärä, jos yhdistysjärjestyksessä on näitä koskevia määräyksiä, *7 kohdan* mukaan takuupääomasta ja pohjarahastosta maksettu määrä, *8 kohdan* mukaan yhdistysjärjestyksessä mahdollisesti oleva määräys, jonka mukaan yhdistyksessä voi olla erilaisia takuuosuuksia, sekä tällaisten takuuosuuksien lukumäärä lajeittain, *9 kohdan* mukaan hallituksen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen henkilötiedot, *10 kohdan* mukaan toimitusjohtajan henkilötiedot, *11 kohdan* mukaan jos yhdistyksellä on hallintoneuvosto, sen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen henkilötiedot sekä *12 kohdan* mukaan yhdistysjärjestyksen määräys yhdistyksen toiminimen kirjoittamisesta sekä, jos jollekin henkilölle on annettu oikeus toiminimen kirjoittamiseen yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa.

Pykälän *2 momentin* säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 16 §:n 1 momenttia. Vakuutusyhdistyksen perusilmoitukseen on liitettävä perustamiskirja, erillinen jäljennös yhdistysjärjestyksestä, oikeaksi todistettu jäljennös perustamiskokouksen pöytäkirjasta ja tarvittaessa selvitys hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen ja puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan vaalista kuin myös toiminimen kirjoittamisoikeuden antamisesta.

Pykälän *3 momentti* vastaa osittain vanhan kaupparekisteriasetuksen 16 §:n 2 momenttia. Ilmoitukseen on sen mukaan liitettävä vakuutusyhdistyslain 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yhdistyksen hallituksen vakuutus ja tilintarkastajien todistus. Sen sijaan yhdistysjärjestyksen vahvistamista koskeva päätöksen liittämistä säädetään jatkossa asetuksen 30 §:ssä, joka koskee viranomaisen päätöksen liittämistä kaupparekisteri-ilmoitukseen.

Pykälän *4 momentin* mukaan jos Finanssivalvonta on antanut vakuutusyhdistyslain 6 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan, on ilmoitukseen liitettävä selvitys luvan antamisesta. Säännös on uusi ja vastaa muiden elinkeinonharjoittajien osalta säädettyä velvollisuutta liittää selvitys luvan antamisesta perustamisilmoitukseen.

18 § Asumisoikeusyhdistys. Pykälän *1 momentti* vastaisi asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 13 c §:ää. Asumisoikeusyhdistyksen perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkitäväksi pykälän 1 momentin *1 kohdan* mukaan toiminimi sekä *2 kohdan* mukaan toiminnan tarkoitus. Vanhassa kaupparekisterilaissa ei ole säännöstä asumisoikeusyhdistyksen toiminnan tarkoituksen ilmoittamisesta ja rekisteriin merkitsemisestä. Kaupparekisterilain 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan ilmoitusvelvollisesta merkitään rekisteriin toimiala tai tarkoitus. Asumisoikeusyhdistyksestä annetun lain (1072/1994) 1 §:n 1 momentin mukaan asumisoikeusyhdistyksenä pidetään yhteisöä, jonka tarkoituksena on voittoa tuottamatta tarjota jäsenille asumismahdollisuus luovuttamalla heille asumisoikeusasunnoista annetussa laissa ([650/90](#)) tarkoitettuja asumisoikeuksia yhteisön omistamassa yhdessä tai useammassa talossa. Asumisoikeusyhdistys voi asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 1 §:n 2 momentin mukaan myös harjoittaa toimintaa taikka olla osakkaan tai jäsenenä muussa yhteisössä, jonka tarkoituksena on tuottaa 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan liittyviä palveluja. Pykälän 1 momentin *3 kohdan* mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi päivä, jona perustamiskirja on allekirjoitettu, *4 kohdan* mukaan yhdistyksessä olevat asukashallintoalueet, *5 kohdan* mukaan yhdistyksen, tai jos yhdistyksessä on asukashallintoalueita, näiden hallinnassa olevat kiinteistöt, *6 kohdan* mukaan kotipaikka sekä *7 kohdan* mukaan

kunkin asukashallintoalueen postiosoite. Vanhan kaupparekisterilain 13 c §:n 6 kohdan mukaan asumisoikeusyhdistyksen perustamiskirjassa on mainittava yhdistyksen ja kunkin asukashallintoalueen postiosoite. Kaupparekisteriasetuksessa ei säädetä asumisoikeusyhdistyksen postiosoitteen ilmoittamisesta, koska osoitetiedon ilmoittamisvelvollisuudesta säädetään yritys- ja yhteisötietolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Pykälän 1 momentin 8 kohdan mukaan perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi hallituksen puheenjohtajan, jokaisen jäsenen ja varajäsenen, sekä jos yhdistyksellä on isännöitsijä, hänen henkilötietonsa, 9 kohdan mukaan kunkin asukashallintoalueen asukastoimikunnan puheenjohtajan, jokaisen jäsenen ja varajäsenen sekä isännöitsijän henkilötiedot sekä 10 kohdan mukaan yhdistyksen sääntöjen määräys yhdistyksen nimen kirjoittamisesta sekä, jos jollekin henkilölle on annettu oikeus nimen kirjoittamiseen yhdistyksen tai asukashallintoalueen puolesta yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa.

Ehdotettu pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 16 a §:ää. Asumisoikeusyhdistyksen perustamisilmoitukseen on liitettävä yhdistyksen perustamiskirja, erillinen jäljennös säännöistä, selvitys hallituksen ja isännöitsijän vaalista sekä tarvittaessa toiminimen kirjoittamisoikeuden antamisesta, selvitys yhdistyksen asukashallintoalueista sekä selvitys yhdistyksen ja sen asukashallintoalueiden kiinteistöistä.

Pykälän 3 momentin mukaan jos rekisteriviranomainen on antanut asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain (1994/1072) 34 §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan, ilmoitukseen on liitettävä selvitys luvan antamisesta. Säännös on uusi ja vastaa muiden elinkeinonharjoittajien osalta säädettyä velvollisuutta liittää selvitys luvan antamisesta perustamisilmoitukseen.

19 § Eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä. Ehdotettu pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 13 d §:n 1 momenttia. Eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin 1 momentin 1 kohdan mukaan toiminimi, 2 kohdan mukaan päivä, jona perustamissopimus on allekirjoitettu, 3 kohdan mukaan kotipaikka, 4 kohdan mukaan etuyhtymän tarkoitus, 5 kohdan mukaan kaikkien jäsenten henkilötiedot, 6 kohdan mukaan johtajan tai johtajien henkilötiedot, 7 kohdan mukaan kuka tai ketkä johtajista kirjoittavan toiminimen, 8 kohdan mukaan toimikausi, jos se on määrätty sekä 9 kohdan mukaan etuyhtymän mahdolliset toimipaikat.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 13 d §:n 2 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan muualla rekisteröidyn etuyhtymän Suomessa olevaa toimipaikkaa koskevassa perustamisilmoituksessa on mainittava momentin 1 kohdan mukaan jäsenvaltio ja rekisteri, johon etuyhtymä on merkitty, 2 kohdan mukaan etuyhtymän rekisterinumero, 3 kohdan mukaan etuyhtymän 1 momentissa tarkoitetut tiedot (soveltuvin osin) sekä 4 kohdan mukaan toimipaikan edustajan henkilötiedot.

Ehdotettu pykälän 3 momentti vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 17 §:n 1 momenttia. Eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän perustamisilmoitukseen on liitettävä perustamissopimus.

Ehdotettu pykälän 4 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 17 §:n 2 momenttia. Muualla rekisteröidyn etuyhtymän Suomessa olevaa toimipaikkaa koskevaan perustamisilmoitukseen on liitettävä selvitys elinkeinotoimintalain) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun edustajan asettamisesta. Perustamisilmoitukseen on lisäksi liitettävä etuyhtymän kotipaikan rekisterissä olevat perustamista koskevat asiakirjat. Kaupparekisterilain 19 §:n 3 momentin mukaan, jos asiakirja on perustellusta syystä laadittu muulla kuin suomen- tai ruotsinkielellä, ilmoitukseen tai hakemukseen on lisäksi liitettävä asiakirjasta kielilain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettu virallinen käännös, jota pidetään saman pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna suomen- tai ruotsinkielellä laadit-

tuna ja julkistettuna asiakirjana. Koska kaupparekisterilaissa säädetään kaupparekisteriin toimitettujen asiakirjojen käännöksistä, asetukseen ei ehdoteta säännöstä käännösten toimittamisesta.

Pykälän 5 *momentin* mukaan perustamisilmoitukseen on liitettävä ote rekisteristä, johon eurooppalaisen taloudellinen etuyhtymä on kotimaassaan merkitty, tai muu selvitys elinkeinonharjoittajan olemassaolosta. Säännös on uusi eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän perustamisilmoitukseen liitettävä selvitys ja vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 18 §:n 1 momentin säännöstä, jonka mukaan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perustamisilmoitukseen on liitettävä ote rekisteristä, johon ulkomainen elinkeinonharjoittaja on kotimaassaan merkitty, tai muu selvitys elinkeinonharjoittajan olemassaolosta.

20 § *Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike.* Ehdotettu pykälän 1 *momentti* vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 1 momenttia. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi pykälän 1 momentin 1 *kohdan* mukaan sivuliikkeen toiminimi ja toimiala. Säännös vastaisi sivuliikkeen toiminimen osalta vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 1 momentin 4 kohtaa. Vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perusilmoituksessa on mainittava elinkeinonharjoittajan toiminnan laatu. Käytännössä säännöksen on tulkittu tarkoittavan sivuliikkeen toiminnan laatua eli sivuliikkeen toimialaa. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2017, tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista (*yhtiöoikeusdirektiivi*) 29 artiklassa säädetään sivuliikkeeseen liittyvien asiakirjojen ja tietojen julkistamisesta ja 30 artiklassa julkistettavista asiakirjoista ja tiedoista. Artiklan 30 kohdan 1 alakohdassa b säädetään sivuliikkeen toiminnan tarkoituksen julkistamisesta.

Pykälän 1 momentin 2 *kohdan* mukaan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perustamisilmoituksessa on mainittava rekisteri, johon sivuliikkeen perustava elinkeinonharjoittaja on kotimaassaan merkitty, sekä elinkeinonharjoittajan toiminimi, rekisterinumero, kotipaikka ja oikeudellinen muoto mainituissa rekisterissä. Säännös vastaisi pääosin vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säänneltyä. Ehdotetun säännöksen mukaan myös kotipaikka tulee ilmoittaa sivuliikkeen perustamisilmoituksessa käsittäen niin kunnan tai sitä vastaavan yksikön sekä valtion, jossa kotipaikka sijaitsee vastaten rekisteriin jo tällä hetkellä merkittävää tietoa. Vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 2 momentin mukaan jos ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, perusilmoituksessa on mainittava elinkeinonharjoittajan sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka. Käytännössä kaupparekisteriin on useimmiten rekisteröity tieto elinkeinonharjoittajan kotipaikasta riippumatta siitä, onko elinkeinonharjoittajan kotipaikka ETA-alueella vai sen ulkopuolella.

Pykälän 1 momentin 3 *kohdan* mukaan, jos jollekulle on annettu oikeus kirjoittaa sivuliikkeen toiminimi yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa, hänen henkilötietonsa sekä miten toiminimi kirjoitetaan. Säännös vastaa vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 1 momentin 5 kohtaa, jonka mukaan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perusilmoituksessa on mainittava sivuliikkeen jokaisen toiminimenkirjoittajan henkilötiedot sekä miten toiminimi kirjoitetaan. Käytännössä on esiintynyt tulkintaepäselvyyttä siitä, onko ulkomaisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoituksessa ilmoitettava myös sivuliikkeen toiminimenkirjoittaja rekisteröitäväksi. Säännös selkeyttäisi voimassa olevaa oikeustilaa, koska sääntelystä ei seuraa velvollisuutta valita sivuliikkeelle nimenkirjoittajaa. Uudesta sääntelystä kävisi nykyistä sääntelyä selkeämmin ilmi myös se, että oikeus toiminimen kirjoittamiseen voidaan antaa henkilölle yksin tai yhdessä jonkun toisen kanssa. Vanhassa kaupparekisterilaissa oleva säännös velvollisuudesta ilmoittaa sivuliikkeen toiminimenkirjoittaja sekä miten toiminimi kirjoitetaan, on käytännössä aiheuttanut kaupparekisteriasioinnissa epäselvyyttä siitä, miten toiminimen kirjoittamisoikeus voidaan merkitä kaupparekisteriin. Pykälän 1 momentin 4

kohdan mukaan rekisteriin merkittäisiin elinkeinonharjoittajan lakisääteisenä toimielimenä tai tällaisen elimen jäsenenä elinkeinonharjoittajan edustamiseen kelpoiset henkilöt ja heidän henkilötietonsa, *5 kohdan* mukaan elinkeinotoimintalain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen edustajan henkilötiedot. Edustajalla tarkoitetaan elinkeinotoimintalain mukaista edustajaa, jolla on oikeus ottaa vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja elinkeinonharjoittajan puolesta vastaten aikaisempaa viittausta kumottuun elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lakiin.

Pykälän *2 momentti* vastaa vanhan kaupparekisterilain 13 a §:n 2 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan jos ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, perusilmoituksessa on mainittava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi valtio, jonka lainsäädännön alainen sivuliikkeen perustava elinkeinonharjoittaja on, sekä elinkeinonharjoittajan sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka. Jos ulkomainen elinkeinonharjoittaja on osakeyhtiö tai siihen rinnastettava yhtiö, perusilmoituksessa on mainittava myös osakepääoma tai siihen rinnastettava pääoma, jollei se ilmene perustamiskirjasta tai yhtiöjärjestyksestä taikka näitä vastaavasta asiakirjasta.

Pykälän *3 momentti* vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisteriasetuksen 18 §:n 1 momenttia. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perustamisilmoitukseen on liitettävä selvitys sivuliikkeen perustamisesta, elinkeinotoimintalain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun edustajan asettamisesta, elinkeinonharjoittajan lakisääteisenä toimielimenä tai tällaisen elimen jäsenenä edustamiseen kelpoisista henkilöistä sekä tarvittaessa selvitys toiminimen kirjoittamisoikeuden antamisesta sekä siitä, onko henkilöllä kelpoisuus toiminimen kirjoittamiseen yksin vai yhdessä jonkun toisen kanssa. Lisäksi ilmoitukseen on liitettävä ote rekisteristä, johon ulkomainen elinkeinonharjoittaja on kotimaassaan merkitty, tai muu selvitys elinkeinonharjoittajan olemassaolosta sekä elinkeinonharjoittajan perustamiskirja, yhtiöjärjestys, säännöt tai muut vastaavat asiakirjat. Säännösviittaus on muutettu uuteen elinkeinotoimintalakiin, jonka antamisella kumottaisiin voimassa oleva elinkeinonharjoittamisen oikeudesta annettu laki. Kaupparekisterilain 19 §:n 3 momentin mukaan jos asiakirja on perustellusta syystä laadittu muulla kuin suomen- tai ruotsinkielellä, ilmoitukseen tai hakemukseen on lisäksi liitettävä asiakirjasta kielilain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettu virallinen käännös, jota pidetään saman pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna suomen- tai ruotsinkielellä laadittuna ja julkistettuna asiakirjana. Koska kaupparekisterilaissa säädetään kaupparekisteriin toimitettujen asiakirjojen käännöksistä, asetukseen ei ehdoteta säännöstä käännösten toimittamisesta.

Pykälän *4 momentin* mukaan jos ulkomainen elinkeinonharjoittaja on elinkeinotoimintalain 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu ulkomainen yhteisö tai säätiö, on perustamisilmoitukseen liitettävä selvitys siitä, että tämä on saanut rekisteriviranomaisen myöntämän luvan harjoittaa elinkeinotoimintaa. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 18 §:n 2 momenttia.

21 § Valtion liikelaitos. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi valtion liikelaitoksen perustamisilmoituksessa ilmoitettavista ja rekisteriin merkittävistä tiedoista. Ehdotettu pykälä vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 13 b §:ää. Pykälän *1 kohdan* mukaan valtion liikelaitoksen perustamisilmoituksessa on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi laitoksen nimi, *2 kohdan* mukaan toimiala, *3 kohdan* mukaan päätoimipaikka, *4 kohdan* mukaan hallituksen jäsenten ja varajäsenten henkilötiedot sekä *5 kohdan* mukaan toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan henkilötiedot.

22 § Aatteellinen yhdistys. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi aatteellisen yhdistyksen perustamisilmoituksessa ilmoitettavista ja rekisteriin merkittävistä tiedoista. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 7 §:ää. Pykälän 1 momentin *1 kohdan* mukaan aatteellisen yhdistyksen perustamisilmoituksessa on ilmoitettava toiminimi, *2 kohdan* mukaan toimiala ja *3 kohdan* mukaan yhdistysrekisteriin merkitty nimi ja kotipaikka.

Pykälän 2 *momentin* mukaan aatteellisen yhdistyksen perustamisilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys yhdistyksen oikeudesta harjoittaa elinkeinotoimintaa. Ote yhdistysrekisteristä ja yhdistyksen säännöt hankitaan kuitenkin viran puolesta. Säännös vastaa osittain vanhan kaupparekisteriasetuksen 10 §:ää, mutta velvollisuudesta liittää ilmoitukseen tarvittaessa selvitys hallituksen puheenjohtajan vaalista luovuttaisiin. Tämä johtuu siitä, että lähtökohtaisesti tieto yhdistyksen puheenjohtajasta saadaan Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämästä yhdistysrekisteristä. Kaupparekisterilain 13 §:n 3 momentin nojalla rekisteriviranomaisella on oikeus vaatia ilmoituksen antajalta saman pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi muuta tarpeellista selvitystä ilmoituksen tai hakemuksen lainmukaisuudesta tai ilmoitetun seikan oikeellisuudesta.

23 § Säätio. Pykälän 1 *momentissa* ehdotetaan säädettäväksi säätiön perustamisilmoituksessa ilmoitettavista ja rekisteriin merkittävistä tiedoista. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti pääosin vanhan kaupparekisterilain 8 §:ää. Säätiön perustamisilmoituksessa on ilmoitettava pykälän 1 momentin 1 *kohdan* mukaan toiminimi, 2 *kohdan* mukaan toimiala ja 3 *kohdan* mukaan säätiörekisteriin merkitty nimi ja kotipaikka. Vanhan kaupparekisterilain 8 §:n 2 kohdan mukaan säätiön perusilmoituksessa on mainittava säätiön elinkeinotoiminnan laatu. Nyt esitetty säännös säätiön toimialan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi vastaa asiallisesti vanhassa kaupparekisterilaissa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa säätiön elinkeinotoiminnan laatu. Säännös toimialan ilmoittamisesta vastaa osakeyhtiölle ja osuuskunnalle säädettävää velvollisuutta ilmoittaa perustamisilmoituksessa toimiala kaupparekisteriin merkittäväksi.

Pykälän 2 *momentin* mukaan säätiön perusilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys säätiön oikeudesta harjoittaa elinkeinotoimintaa. Ote säätiörekisteristä ja säätiön säännöt hankitaan kuitenkin viran puolesta. Säännös vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 11 §:ää.

Muut merkinnät, tiedot ja liitteet

24 § Ilmoitusvelvollisen perustamissopimus tai muu vastaava perustamisasiakirja. Perustamissopimus tai muu vastaava perustamisasiakirja on keskeinen perustamista koskevia tietoja sisältävä asiakirja, joka käsittää myös yrityksen tai yhteisön säännöt. Pykälässä säädettäisiin ilmoitusvelvollisen perustamissopimuksen tai muun vastaavan perustamisasiakirjan rekisteröimisestä. Tältä osin olisi kyse kaupparekisterilain 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista perustamista koskevista tiedoista.

Vanhan kaupparekisterilain 25 §:n mukaan kun kaupparekisteriin tehdään merkintä tai rekisterimerkintä poistetaan, rekisteriviranomaisen on samalla kuulutettava siitä yleisesti saatavilla olevalla tavalla joko sellaisenaan taikka otteina tai viittauksina asiakirjavihkoon otettuun tai rekisteriin merkittyyn asiakirjaan siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Edelleen vanhassa kaupparekisterilaissa säädetään perustamissopimuksen, yhtiösopimuksen tai vastaavan asiakirjan allekirjoituspäivämäärän rekisteröinnistä. Vanhan kaupparekisterilain 14 §:n 2 momentin mukaan muutosilmoitus on myös tehtävä, milloin avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiösopimukseen, osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen, osuuskunnan, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen tai asumisoikeusyhdistyksen sääntöihin, vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestykseen taikka eurooppayhtiön tai eurooppaosuuskunnan sääntöihin tai eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän perustamissopimukseen tehdään muutos. Edellä mainittu kaupparekisterilakia koskeva sääntely sisältyisi asiallisesti myös uuteen kaupparekisterilakiin. Asiasta säännellään myös muun muassa osakeyhtiölain 5 luvun 30 §:ssä, jonka mukaan yhtiöjärjestyksen muuttamista koskeva päätös on viivytyksettä ilmoitettava rekisteröitäväksi, eikä sitä saa panna täytäntöön ennen kuin se on rekisteröity.

Perustamissopimus tai muu vastaava perustamisasiakirja on aina liitettävä perustamisilmoitukseen. Ottaen huomioon edellä todettu siitä, että kaupparekisteriin merkitään tieto perustamissopimuksen

tai muun vastaavan asiakirjan allekirjoituspäivämäärästä, voidaan katsoa, että tämän seurauksena nykysääntelylläkin on tällaisen asiakirjan julkistaminen julkisuusvaikutuksineen, kun huomioidaan lisäksi se, että julkistaminen voidaan tehdä myös viittauksena asiakirjavihkoon otettuun asiakirjaan. Tämä vastaa myös esimerkiksi yhtiöoikeusdirektiivissä säädettyä, jossa edellytetään perustamista koskevien asiakirjojen julkistamista. Suomessa julkistaminen tapahtuu julkaisemalla tieto rekisterimerkinnästä.

Olisi perusteltua, että jatkossa perustamissopimuksen tai muun vastaavan perustamisasiakirjan rekisteröinti ilmenisi kuitenkin aikaisempaa selkeämmin. Kun otetaan huomioon, että kaupparekisterilain 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan rekisteriin merkitään yrityksen perustamista koskevat tiedot, voidaan sen lisäksi, että kaupparekisteriin merkitään tiettyjä erikseen säädettyjä perustamista koskevia tietoja, rekisteröidä saman kohdan nojalla perustamista koskeva asiakirja. Perustamisasiakirjan rekisteröinnin julkaisemisen on edellä mainitusti katsottava tapahtuvan allekirjoituspäivää koskevan merkinnän julkaisemisen kautta. Tältä osin myös perustamisasiakirjaa koskevaa rekisterimerkintää tulisi kuitenkin pyrkiä käytettävissä olevien resurssien puitteissa selventämään rekisteriviranomaisen toimesta.

Perustamissopimuksen tai muun vastaavan perustamisasiakirjan rekisteröinnillä rekisteröidyksi tulee myös ilmoitusvelvollista koskevat säännöt, koska ne ovat osa perustamisasiakirjaa. Tämä olisi linjassa sen kanssa, että myös muutokset sääntöihin tulee ilmoittaa muutossilmoituksella. Säännöt on tallennettava siten, että ne ovat saatavilla erillisenä tietojärjestelmään tallennettuna tulosteena, ei vain asiakirjakansiossa erikseen hakemalla. Näin saatavilla on aina ajantasainen tieto. Jos ilmoitusvelvollisena olevan oikeushenkilön perustaminen ei edellytä varsinaista perustamisasiakirjaa tai ilmoitusvelvollista koskevasta lainsäädännöstä muuta johtuu, rekisteröidään vain säännöt.

Säännöt on tallennettu jo tällä hetkellä siten, että ne ovat saatavissa tietojärjestelmästä erillisenä tulosteena. Tämä käsittää avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen, osakeyhtiön, asunto-osakeyhtiön, keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön, keskinäisen vakuutusyhtiön ja vakuutusosakeyhtiön yhtiöjärjestyksen, osuuskunnan, osuuspankin, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, asumisoikeusyhdistyksen, eurooppayhtiön ja eurooppaosuuskunnan säännöt, vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestyksen sekä eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän perustamissopimuksen.

25 § *Yritysjärjestelyn perusteella tehtävät merkinnät sekä yritysjärjestelyä koskevalla ilmoituksella annettavat tiedot ja liitteet.* Pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen viittaus oikeushenkilöitä koskeviin erityislakeihin yritysjärjestelyjen perusteella tehtävistä merkinnöistä. Keskeinen tällainen laki on osakeyhtiölaki.

Pykälän 2 momentin nojalla rekisteriviranomainen tekisi sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään ilmoitusvelvollisen tietoihin merkinnän siitä, että kyse on rajat ylittävästä yritysjärjestelystä. Euroopan parlamentin ja neuvoston tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista antaman direktiivi (EU) 2017/1132, jota muutettu muun muassa yritysjärjestelyjä koskevalla direktiivillä (EU) 2019/2121, edellyttää, että rekisteristä ilmenee, että rekisteröinti johtuu rajat ylittävästä yritysjärjestelystä. Näin ollen rekisterimerkinnällä täytäntöönpanntaisiin direktiivin vaatimus tältä osin.

Myös pykälän 3 momentti olisi informatiivinen. Siinä säädettäisiin ensinnäkin siitä, että yritysjärjestelyitä koskevalla ilmoituksella annettavista tiedoista ja siihen liitettävistä selvityksistä säädetään ilmoitusvelvollista koskevassa lainsäädännössä. Lisäksi momentissa viitattaisiin kaupparekisterilain 13 §:ään, jossa säädetään rekisteriviranomaisen oikeudesta pyytää myös muuta selvitystä ilmoituksen lainmukaisuuden tai ilmoitetun seikan oikeellisuuden varmistamiseksi.

26 § Tosiassialliset edunsaajat. Pykälässä olisi informatiivinen viittaus tosiassiallisten edunsaajia koskeviin kaupparekisterilain 5 ja 6 §:ään sekä ilmoittamista koskevaan 10 §:ään.

27 § Yhteystiedot. Pykälässä olisi kaupparekisteriin merkittävien yhteystietojen osalta informatiivinen viittaus kaupparekisterilain 4 §:n 3 momenttiin. Rekisteriviranomainen merkitsee kaupparekisteriin ne ilmoitusvelvollisen perustamis- tai muutosilmoituksella ilmoittamat yritys- ja yhteisötietolain 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut yhteystiedot, jotka on tallennettu yritys- ja yhteisötunnusrekisteriin.

28 § Aputoiminimi. Toiminimilain 1 §:n 2 momentin mukaan kaupparekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja saa harjoittaa osaa toiminnastaan erityisellä nimellä (*aputoiminimi*). Pykälässä säädetäisiin siitä, että aputoiminimi on merkittävä rekisteriin asianomaisen toiminimen kohdalle, ja lisäksi rekisteriin on merkittävä se toiminnan osa, jota aputoiminimellä harjoitetaan. Säännös vastaa vanhan kaupparekisteriasetuksen 5 §:n 1 momenttia.

29 § Oikeushenkilö vastuuhenkilönä. Kaupparekisterilain 4 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan, jos kyseisessä kohdassa tarkoitettussa asemassa on oikeushenkilö, rekisteriin merkitään oikeushenkilön tunnistamiseksi tarpeelliset tiedot. Pykälässä säädetäisiin tällaisista tarpeellisista tiedoista, joita olisivat oikeushenkilön toiminimi ja yritys- ja yhteisötunnus. Ulkomaisesta oikeushenkilöstä rekisteriin merkittäisiin toiminimen lisäksi rekisterinumero ja rekisteri, johon oikeushenkilö on merkitty. Pykälä koskisi myös muun kuin kaupparekisterilain 4 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla rekisteriin merkittäviä tahoja, jos tällaisen tahon asemassa voi olla oikeushenkilö. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisterilain 3 a §:n 2 momentissa säädettyä.

30 § Viranomaisen päätöksen liittäminen ilmoitukseen. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin tiettyihin toimialoihin kuuluvien yritysten päätösmentelyissä edellytetyissä viranomaisprosesseissa annettavan hyväksymistä tai vahvistamista koskevan päätöksen liittämisestä ilmoitukseen. Tällaiseen saattaa liittyä esimerkiksi yhtiöjärjestykseen tai muihin sääntöihin. Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa tällaisen päätöksen liittämisestä on säädetty sen 12 §:n 2 momentissa (osakeyhtiö), 13 §:n 2 momentissa (osuuskunta) ja 16 §:n 2 momentissa (vakuutusyhdistys), mutta velvollisuus päätöksen liittämisestä ei rajaudu näihin, vaan riippuu ilmoitusvelvollista koskevasta lainsäädännöstä.

Pykälän 2 momentin mukaan jos ilmoitusvelvollista koskevan lainsäädännön nojalla ilmoituksen rekisteröinnin edellytyksenä on viranomaisen tai muun tahon myöntämä lupa, on myös lupa liitettävä ilmoitukseen. Tällaisesta luvasta on kyse ainakin asianajajista annetun lain (496/1958) 5 §:ssä. Patentti- ja rekisterihallituksen myöntäminen lupien osalta niiden liittämisestä säädetään lähtökohdaisesti oikeushenkilökohtaisissa tämän asetuksen säännöksissä. Kaupparekisterilain 13 §:n nojalla rekisteriviranomaiselle on oikeus vaatia tällainen sen myöntämä lupa, vaikka sen liittämisestä ei olisi erikseen säädettykään.

31 § Sivuliikkeen perustanutta ulkomaalaista elinkeinonharjoittajaa koskevat ilmoitukset. Kaupparekisterilain 11 §:n 1 momentin mukaan sivuliikkeen perustaneeseen ulkomaiseen elinkeinonharjoittajaan kohdistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä, akordista ja muusta vastaavasta menettelystä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle. Rekisteriviranomaiselle on ilmoitettava myös elinkeinonharjoittajan asettamisesta selvitystilaan, selvitysmiesten määräämisestä, selvitysmiesten henkilötiedoista ja toimivallasta sekä selvitystilan päättymisestä samoin kuin elinkeinonharjoittajan purkautumisesta ja rekisteristä poistamisesta. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin siitä, että sivuliikkeen perustanutta ulkomaalaista elinkeinonharjoittajaa koskeviin kaupparekisterilain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin on liitettävä selvitys ilmoitettavan tiedon perusteesta. Säännös vastaa asiallisesti vanhan kaupparekisteriasetuksen 21 a §:n 3 momentissa säädettyä.

Kaupparekisterilain 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädettäisiin ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tai sen sivuliikkeen tilinpäätöksen rekisteröinnistä. Pykälän *2 momentin* mukaan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tai sen sivuliikkeen tilinpäätösasiakirjojen rekisteröintiä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä selvitys tilinpäätöksen vahvistamisen, hyväksymisen tai vastaavan valmistumisen päivämäärästä. Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa asiasta säädetään sen 21 a §:n 1 momentissa.

32 § *Selvitystilaa koskeva ilmoitus.* Osakeyhtiölain 20 luvun 7 §:ssä säädetään siitä, että selvitystila ja selvitysmiehet merkitään rekisteriin. Kun yhtiökokous on tehnyt päätöksen selvitystilasta ja selvitysmiehistä, selvitysmiesten on viivytyksettä ilmoitettava päätös rekisteröitäväksi. Vastaavaa sääntelyä on muun muassa osuuskuntalaissa ja laissa avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. Pykälän *1 momentin* mukaan selvitystilaa koskevassa ilmoituksessa on mainittava selvitystä toimittamaan valittujen tai määrättyjen henkilöiden henkilötiedot sekä kuka tai ketkä kirjoittavat toiminnan selvitystilan aikana. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys selvitysmiehien valinnasta tai määrittämisestä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, että selvitystilaa koskevat tiedot on merkittävä rekisteriin asianomaisen ilmoitusvelvollisen kohdalle.

33 § *Prokuraa koskeva ilmoitus.* Prokuralain (130/1979) 1 §:n 1 momentin mukaan kaupparekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja voi valtuuttaa määrätyn henkilön prokuristikseen antamalla hänelle valtakirjan, joka valtakirjan tekstissä nimenomaan selitetään prokuraksi, tai muulla tavoin todistettavasti osoittamalla hänet prokuristikseen. Pykälän *1 momentin* mukaan prokuraa koskevassa ilmoituksessa on mainittava prokuristin henkilötiedot sekä se, kirjoittaako prokuristi toiminimen yksin vai yhdessä jonkun toisen kanssa. Ilmoitukseen on lisäksi liitettävä selvitys prokuran antamisesta. Toisin kuin vanhan kaupparekisterilain 17 §:n 1 momentissa, asetuksessa ei säädettäisi enää siitä, että prokura ei voi sisältää muuta kuin prokuralain (130/79) 3 §:ssä sallitun rajoituksen tai ehdon. Kyseinen vaatimus tulee suoraan prokuralaista, eikä muita rajoituksia tai ehtoja voi olla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, että prokura on merkittävä rekisteriin asianomaisen ilmoitusvelvollisen kohdalle.

34 § *Edustajaa koskeva ilmoitus.* Uuden elinkeinotoimintalain 6 §:n 1 momentissa säädettäisiin siitä, että kaupparekisteriin merkittävällä elinkeinonharjoittajalla on oltava edustaja, jolla on oikeus ottaa vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja elinkeinonharjoittajan puolesta. Edustaja on ilmoitettava merkittäväksi kaupparekisteriin. Poikkeukset tähän velvollisuuteen vastaisivat voimassa olevassa laissa oikeudesta elinkeinon harjoittamiseen säädettyä. Pykälän *1 momentin* mukaan elinkeinotoimintalain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua edustajaa koskevassa ilmoituksessa on mainittava edustajan henkilötiedot. Ilmoitukseen on lisäksi liitettävä selvitys edustajan valinnasta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, että edustaja on merkittävä rekisteriin asianomaisen ilmoitusvelvollisen kohdalle.

35 § *Vastuuhenkilön valintaa osoittavan asiakirjan liittämättä jättäminen.* Kaupparekisterilain 13 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan 1 momentista poiketen säätää siitä, ettei sähköisesti annettuun muutosilmoitukseen liitetä osakeyhtiön, osuuskunnan, asunto-osakeyhtiön, keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön tai ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen vastuuhenkilön valintaa koskevaa asiakirjaa, ellei rekisteriviranomainen sitä pyydä. Tämä on käytännössä edellytys sille, että vastuuhenkilöiden rekisteriin merkitseminen voitaisiin pääsääntöisesti automatisoida. Asetuksessa säädettäisiin tästä siten, että pykälän mukaan edellä asetuksessa säädetystä poiketen sähköisessä asiointipalvelussa annettuun muutosilmoitukseen ei ilman rekisteriviran-

omaisen pyyntöä liitetä päätöstä, johon muutos perustuu, jos muutosilmoitus koskee seuraavia rekisteriin merkittäviä tietoja: 1) osakeyhtiön hallituksen jäsen, varajäsen, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, selvitysmies, edustamiseen oikeutettu, prokuristi, tilintarkastaja taikka päävastuullinen tilintarkastaja, 2) asunto-osakeyhtiön hallituksen jäsen, varajäsen, isännöitsijä, päävastuullinen isännöitsijä, selvitysmies, edustamiseen oikeutettu, prokuristi, tilintarkastaja taikka päävastuullinen tilintarkastaja 3) keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön hallituksen jäsen, varajäsen, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, isännöitsijä, päävastuullinen isännöitsijä, selvitysmies, edustamiseen oikeutettu, prokuristi, tilintarkastaja taikka päävastuullinen tilintarkastaja; 4) osuuskunnan hallituksen jäsen, varajäsen, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, edustamiseen oikeutettu, prokuristi, tilintarkastaja taikka päävastuullinen tilintarkastaja ja 5) ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen edustaja, edustamiseen oikeutettu taikka lakimääräisen toimielimen jäsen.

36 § Vastuuhenkilön valinnasta muutosilmoituksella ilmoitettavat tiedot. Koska vastuuhenkilöiden rekisteriin merkitsemistä koskeviin ilmoituksiin ei pääsääntöisesti enää liitettäisi valintaa koskevaa pöytäkirjaa tai muuta asiakirjaa, tulisi ilmoituksella antaa perustiedot rekisterimerkinnän perusteesta. Näitä ei tietoja ei ainakaan tässä vaiheessa esitetä rekisteriin merkittäväksi, vaan ne olisivat osa ilmoitusvelvollista koskevaa asiakirjakansiota, kuten valintaa osoittava pöytäkirjakin. Tiedoilla ensinnäkin varmistettaisiin se, että valinta olisi tehty laissa säädetyssä järjestyksessä ja toisaalta sillä toteutettaisiin julkisuusfunktioita, koska tiedot olisivat saatavissa vastaavasti kuin pöytäkirjakin.

Pykälän *1 kohdan* mukaan jos muutosilmoitukseen ei 35 §:ssä säädetyllä tavalla liitetä vastuuhenkilön valintaa koskevaa asiakirjaa, ilmoituksessa on annettava tieto päätöksen tehneestä yhtiön toimielimestä, joka esimerkiksi hallituksen osalta on useimmiten yhtiökokous. Pykälän *2 kohdan* mukaan ilmoitusvelvollisen tulisi ilmoittaa valintaa koskevan päätöksen päivämäärä. Edelleen pykälän *3 kohdan* mukaan ilmoitusvelvollisen on annettava selvitys siitä, että päätös rekisteriin ilmoitettavan henkilön valinnasta on tehty ilmoitusvelvollista koskevassa lainsäädännössä säädetyssä järjestyksessä ja ilmoitusvelvollisella on päätös hallussaan sekä siitä, että ilmoitusvelvollinen on saanut rekisteriin ilmoitettavalta henkilöltä suostumuksen kaupparekisteriin ilmoitettavaan tehtävään. Pykälän 3 kohdassa näin ollen varmistettaisiin se, että valinnassa on noudatettu esimerkiksi osakeyhtiölaissa hallituksen jäsenen valinnasta säädettyä, sekä se, että valinnasta on myös laadittu asiakirja. Ilmoitusvelvollisen tulisi myös ilmoittaa, että valittu henkilö on antanut valinnalleen suostumuksen. Jälkimmäinenkin perustuisi nimenomaisesti ilmoitusvelvollisen antamaan tietoon, ei sitä, että rekisteriin merkittävä itse kävisi todentamassa suostumuksensa tehtävään.

37 § Kaupparekisteriin merkittyjen tietojen ja rekisteriviranomaisen hallussa olevien asiakirjojen luovuttaminen. Kaupparekisterilain 2 §:ssä säädettäisiin siitä, että jokaisella on oikeus saada kaupparekisterin merkinnöistä ja rekisteriviranomaisen hallussa olevista asiakirjoista tietoja, otteita ja todistuksia. Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki, 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriviranomainen saa luovuttaa tiedon luonnollisen henkilön nimestä, syntymäajasta, kansalaisuudesta, kotikunnasta ja ulkomailla asuvan asuinmaasta tulosteena, teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla taikka muutoin luovuttaa tai saattaa tiedot yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta. Erikseen kaupparekisterilain 2 §:ssä säädetään henkilötunnuksen tunnusosan, ulkomailla asuvan kotiosoitteen sekä tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen luovuttamisen edellytyksistä.

Kaupparekisterilain 2 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteritietojen luovuttamisesta sekä otteiden ja jäljennösten antamisesta noudatettava menettelystä. Vanhassa kaupparekisteriasetuksessa säädetään siitä, että jäljennöksiä rekisteriviranomaisen hallussa olevista osakeyhtiön asiakirjoista on pyydetäessä annettava sähköisessä muodossa. Jos asiakirjan toimittamisesta rekisteriviranomaiselle tai paikallisviranomaiselle on ku-

lunut kymmenen vuotta asiakirjan jäljennöksen saamista koskevan pyynnön esittämiseen mennessä, jäljennöstä ei tarvitse vanhan kaupparekisteriasetuksen nojalla antaa sähköisessä muodossa. Koska käytännössä kaikkia asiakirjat ovat olleet sähköistä 1.5.2014 alkaen, ei vain osakeyhtiöitä koskevalle sääntelylle ole lähtökohtaisesti perusteluita. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, että rekisteriviranomainen antaa todistuksia ja otteita kaupparekisteristä sekä jäljennöksiä siihen liittyvistä, hallussaan olevista asiakirjoista. Perittävistä maksuista säädetään patenti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992). Jäljennöksiä rekisteriviranomaisen hallussaan olevista asiakirjoista on pyydettyä annettava sähköisessä muodossa. Jäljennöstä ei tarvitse antaa sähköisessä muodossa, jos asiakirja on toimitettu rekisteriviranomaiselle tai paikallisviranomaiselle ennen 1 päivää toukokuuta 2014, eikä sitä ole tallennettu sähköisessä muodossa.

Yhtiöoikeusdirektiivin (EU) 1132/2017 16 a artiklan 1 kohdassa säädetään kuitenkin siitä, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että jäljennökset kaikista tai osasta 14 artiklassa tarkoitetuista asiakirjoista ja tiedoista on mahdollista saada rekisteristä pyynnöstä ja että tällaiset pyynnöt voidaan toimittaa rekisteriin joko paperilla tai sähköisesti. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää, että 31 päivänä joulukuuta 2006 tai sitä ennen paperilla toimitettuja tietyn tyyppisiä asiakirjoja ja tietoja tai niiden tiettyjä osia ei voida saada sähköisessä muodossa, jos toimittamispäivän ja pyynnön esittämispäivän välillä on kulunut tietty aika. Tämän ajan on oltava vähintään 10 vuotta.

Näin ollen yhtiöoikeusdirektiivi edellyttää käytännössä, että osakeyhtiöitä koskevat asiakirjat on saatava sähköisesti siltä osin kuin kyse on vuoden 2006 jälkeen toimitetuista asiakirjoista. Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, että osakeyhtiötä koskeva asiakirja on pyydettyä annettava sähköisessä muodossa, jos se toimitettu rekisteriviranomaiselle tai paikallisviranomaiselle 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

Pykälän *3 momentin* mukaan kaupparekisteristä annettava asiakirja voidaan allekirjoittaa koneellisesti. Koneellisesta allekirjoituksesta on oltava maininta asiakirjassa.

4 luku Voimaantulo

38 § Voimaantulo. Valtioneuvoston asetus kaupparekisteristä on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti kaupparekisterilain kanssa 1 päivänä kesäkuuta 2023. Vastuuhenkilöiden rekisteriin ilmoittamista koskevien ilmoitus liitteettömyys edellyttää kuitenkin teknistä toteutusta, joten asetuksen 35 ja 36 §:ää sovellettaisiin vasta 1 päivästä tammikuuta 2024.